

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

V. Évfolyam. 87. szám.

NEW YORK, N. Y., CLEVELAND, O., PITTSBURG, Pa., PÉNTEK, 1903. OKTOBER 30-án.

V. Year. No. 87.

A KÜZDELEM VÉGE.

TAFT LESZ A KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE.

Kedden, november harmadikán lé-
pünk a választási urnához, hogy szava-
zatunkkal hozzájáruljunk az országnak
és ezzel a saját sorsunknak az eldönté-
séhez.

A józanul gondolkodó magyar ember
egy percig sem kételkedett azon, hogy
kire adja le a szavazatát. Az ország
jóléte és ezzel kapcsolatosan a magunk
jóléte megköveteli, hogy azokat a poli-
tikai elveket, annak a pártnak politikai
elveit segítsük a lehető legfényesebb
győzelemre, amely elvek gyakorlati ér-
vényesülésének köszöni az ország er-
kösi és anyagi hatalmát, köszöni az or-
szág és országának minden polgára az ő
aránylagos jólétét, vagy legalább is
tisztességes megélhetését. A republi-
kánus párt által hirdett elvek azok,
amelyeknek tizenkét év óta történt ér-
vényesítése folytán annyira meggazda-
gódott az ország, hogy hatalmától és
gazdagságától megképrázott a világ
szeme. Ez a hatalom és gazdagság
vonzotta ide az utolsó tizenkét eszté-
dében a népeknek millióit, köztük a
magyaroknak százezereit. S a republi-
kánus párt azt akarja, hogy ez a jólét,
ha mesterséges uton rövid megszaki-
tást nyert is, állandó maradjon. Van-e
ember, aki a republikánus pártot az ő
ebbéli törekvésében segíteni ne akarná?

A sok kérdés közül, amelyek a jelen
választási küzdelem során felszínre ke-
rültek, a „Bevándorló” olvasóit, akik
jobbára munkásokból állanak, első sor-
ban két kérdés érdekli: a trust-kérdés
és a védvám-kérdés. Ez a két kérdés
öleli fel a munkásérdekeket s azért he-
lyénvalónak találjuk, hogy a választás
előtt még egyszer rámutassunk, hogy
miképp véli a demokrata párt és mi-
képp véli a republikánus párt ezt a két
kérdést megoldani.

Tagadhatatlan tény az, hogy a trust-
ok zsarnoki uralmat gyakorolnak, de
tagadhatatlan tény az is, hogy ezek a
trustok a munkások millióit alkalmaz-
zák.

Bryan, a demokrata elnökjelölt azt
mondja, hogy, mivel a trustok zsarno-
koskodnak, ő, ha megválasztják, meg
fogja semmisíteni a trustokat. Meg
fogja semmisíteni őket, tekintet nélkül
arra, hogy megsemmisülésükkel millió
és millió munkás veszíti el mindennapi
kenyerét.

Taft, a republikánus elnökjelölt,
ugyanesak azt mondja, hogy a trustok
garázdálkodnak. De ő tekintetbe veszi,
hogy a nagy vállalkozások révén nyer
a munkás nemcsak mindennapi kenye-
ret, de aránylagos jólétet s emellett
azt mondja, hogy a trustokat nem szabad
megsemmisíteni, hanem törvényes
korlátok közé kell őket szorítani.

Kérdjük most már, kinek van igaza?
Bryannek, vagy Taftnak? Ki tartja a
munkás érdekét szem előtt? Bryan,
vagy Taft? És kire fogja emélfogva a
gondolkodó magyar munkás leadni a
szavazatát? Bryanre, vagy Tafttra?

A védvám dolgában *Bryan*, a demok-
rata elnökjelölt azt mondja, hogy igas-
zágtalan intézmény, hogy el kell
törölni és utat nyitni a szabad verseny-
nek, az árunknak, amelyeket Angliában,
Németországban, Franciaországban
és egyéb európai államokban gyártanak.

Taft ezzel szemben azt mondja, hogy
az amerikai kormányának első sorban az
a kötelessége, hogy az amerikai munká-
sok jobb megélhetést biztosítsanak.
A védvám eltörlésével a nyomorult
munkabérekkel előállított európai áruk
el fogják árasztani az országot s az
amerikai gyáros, hogy a versenyt meg-
állhassa, kénytelen lesz mindenekelőtt
a munkásainak bérét ugyanolyan ala-
acsonyra leszállítani, amilyen alacsony

És ismét kérjük: kinek van igaza?
Taftnak, vagy Bryannek? És kire fog
a józan munkás szavazni? Bryanre,
vagy Tafttra?

Ezekre a kérdésekre feleljen meg
minden magyar származású amerikai
polgár, amikor kedden polgári jogát
gyakorolni, szavazatát leadni fogja.

MEGGYALÁZOTT ZÁSZLÓK.

Kovács Kálmán legújabb stílije.

Amilyen szegénytelen, épp olyan fel-
háborító eseményről ad az alábbiakban
hírt mekeesporti levelezők, kinek levél-
tél teljes egészében közöljük:

Tisztelt Szerkesztő Ur! A mekees-
porti magyar egyetnek egyikének, a
mekeesporti Szűz Mária r. és g. kath.
egylet magyar disz- és amerikai zászlói-
nak azon meggyalázásáról akarom tudatni
a t. szerkesztőjémet, mely a neve-
zett egyetnek a legközelebbi napokban
egy olyan egyén részéről érte, akinek
egy vallásos, mint hazafias kötelessége
az volna, hogy azon zászlókat becsülje,
tisztelje és a felebaráti és magyar test-
vérszeretetet ne csak szájjal hirdesse,
hanem tetteivel is gyakorolja.

Tisztelt Szerkesztő Ur! Néhány nap-
pal ezelőtt tartotta itten a mekeesporti
református főosztály az ő magyar új
zászlójának a felszentelési ünnepét.
Olyan ünnepnap volt az rák néve, a
mikor mindnyájan egybefortunk haza-
fiai tiszta érzésekben és felebaráti szer-
etben. Öröm volt látni, hogy az
egyetértés és kölcsönös barátság meny-
nyire összehozta ezen a napon az egész
mekeesporti magyarságot. Mi, egyszer-
re magyar emberek, örvendtünk ennek,
mert egy szebb és jobb jövő zálogát lát-
tuk egyetünk közeledésében. De még
is kellett akadni valakinek, sajnos, a
szeretet hirdetőjének, a nagy magyar
apostolnak, ki megirigyelte, hogy mi,
magyarok egymást szeretjük és segít-
jük, és mérgében boszút forralt a szép
nap örömeinek megrontására. Ez a di-
cső férfi nem más, mint az Ortinszky-
ügyből híressé vált, a mekeesporti ma-
gyarság által alaposan ismert szájhős
piéanos: *Kovács Kálmán*.

Legújabb megbotránkozott stílije
az, hogy mikor az említett zászlószen-
telési ünnepéről a mekeesporti Szűz
Mária-egylet hazatért, és majdnem két
évtizedes zászlót a templomban, hol az
eddig is állott volt, elhelyezni akarta,
a nagy magyar, *Kovács Kálmán*, meg-
állította a zászlóvivőket a templomajtó-
ban és kiutasította onnét mind a két
zászlót azzal a bányu és hálye
nyilatkozattal, hogy az egyet zászlói-
nak többé nincs helye a templomban,
mert mivelhogy az egyet elkövette azt
a megbojósáthatatlan bünt, amire sem
égen, sem földön nincs abszolúció,
hogy be merje vinni a zászlókat a re-
formátus templomba. Minden este
nagy szerenese, hogy az a szép reformá-
tus templom tornyostul azonnal be-
nem dől, amikor ez az égbekiáltó vé-
tek el lett követve.

Kérdjük teljes tisztellel és ko-
mollyal, lehet-e addig az amerikai
magyarság egyetértő munkálkodásáról,
a magyar név becsületének és tisztel-
etének emeléséről beszélünk, míg ilyen
firmák zavarják a magyarság társadal-
mi és egyházi életének békéjét?

Nem megérdemle az a gyászma-
gyar, hogy neve örökre megbélyegeztes-
sék, aki egy tisztességes egyetnek tisztessé-
ges nemzeti és amerikai zászlóját kiutasít-
ja a templomból csak azért, mert an-
nak a derék egyetnek tisztviselői job-
ban ismerik és értékelik a Krisztus paran-
csolatát, mint elvakult fejű és rossz-
szívű papjuk?

Minden becsületes gondolkodó jó
kath. embertől kérjük, vajjon micsoda
folt esett azon a zászlón azáltal,
hogy az a református anyaszentegyház
templomába be lett vevé?

Azaz, álljunk meg egy kicsit. Kovács,
a nagy magyar nem olyan kérel-
hetetlen kemény szívű, hogy vele biz-
nisz-ügyben okosan ne lehetne beszélni.
Most is a biznisz-ember kerekedett ben-
ne felül, amennyiben kilátás nyílt előte-
te arra nézve, hogy a megszenstelenít-
ett zászlókat újra felszentelvény, egy
kis stólához jusszon. Kijelentette
ugyanis, hogy a zászlókat csak az
esetben fogja újra a templomban el-
helyezni megengedni, ha azok új felszen-
telésen mennek keresztül.

Hogy a mekeesporti Szűz Mária-eg-
ylet kötélnék áll-e, vagy nem, azt termé-
szetesen nem tudhatjuk, mert az egyet-
nek még nem volt gyűlése azóta, mióta
zászlóinak ez a meggyalázatása meg-
esett.

Egy dolog azonban bizonyos: hogy
ez az esemény felnyitotta a mekeesporti
magyarság szemét, és most már látjuk,
hogy ki az a *Kovács Kálmán*, aki, ha
dollárokról vagyunk szó, olyan émélyítő
dicsérrel szónokol kinek-kinek az ő
vallása szerint, hogy az ember majd-
nem hajlandó elhinni, hogy nem egy —
jezsuitával áll szemben.

A fejleményekről később majd ér-
tesítem szerkesztő urat, mert a mekees-
porti magyarság nem hajlandó eltűrni
a zászlói ellen intézett bárgyu táma-
dást.

Egy mekeesporti magyar.

Ehhez a tudósításhoz megjegyzést
fűznünk felesleges. Csak utalunk arra
a minap közzétett hírinke, hogy oda-
haza a minap egy keresény pap fel-
avatott egy zsidó templomot. A kor-
látlan vallásszabadság az országában
Kovács Kálmán még egy keresény fe-
lekezettel szemben sem bír eszményi
magaslatra emelkedni.

PERCZEL HALÁLA.

*Clevelandi bankár Abbaziában job-
létre szenderült.*

Még csak előző számunkban emlit-
tük, hogy *Perczel Lajos* clevelandi ma-
gyar bankár, aki egészségének helyre-
állítása céljából Abbaziába ment, job-
ban érzi magát.

Most pedig vesszük a lesújtó hírt,
hogy a derék magyar ember, aki a cle-
velandi magyar mozgalmakban előkelő
szerepet vitt, meghalt.

Perczelben nemcsak derék magyar
embert, hanem jó és lelkiismeretes kol-
legát is vesztettünk. Ő volt a legelső
amerikai magyar újságnak, a közben
megszűnt *Amerikai Nemzetőr*-nek leg-
első szerkesztője. Lebegjen béke halm-
vai felett!

FIGYELEM, MAGYAROK!

Nagy népgyűlés az Arlington Hallban.

A new yorki magyar republikánus
klub MA, PÉNTEK ESTE, az Arling-
ton Hallban, St. Marks Place. NAGY
MAGYAR NÉPGYŰLÉST rendez. A
szónokok között lesz WILLIAM M.
COHEN felső ítélőszéki bíró, FRANK
MOSS, New York város volt rendőr-
főnöke és mások. NE HIÁNYOZZÉK
EGYETLEN NEW YORKI MA-
GYAR SEM.

NEM LESZ HÁBORU.

MAGYARORSZÁG ÉS AUSZTRIA IS ENGEDÉKENYNEK BIZONYUL.

A háborus felhők, amelyek a Balkán
felől mutatkoztak, lassan-lassan elvo-
nultak s a megfenyegetett európai bé-
két egyelőre nem fogja ágyúzorej meg-
zavarni.

Magyarország és Ausztria, mely az
oros-angol igazgatásokra Bosznia és
Hercegovina dolgában egybehívandó
európai konferenciáról eleinte hallani
sem akart, *Achenthal* külügyérnek
tegnap a delegációban tett nyilatkozata
szerint engedékenyebb hurokat pen-
get. A külügyér kijelentette ugyanis,
hogy a monarchia hajlandó a konfe-
rencián résztvenni, sőt azt sem bánja,
ha Bosznia és Hercegovina anektálá-
sát is tárgyalják, de ennek mint meg-
történt dolognak kell a konferencia
napirendjére kerülni.

Miután ez ellen a nagyhatalmak
egyikének sem lesz kifogása, a konfe-
renciát egybe fogják hívni. Diplomá-
ciai színelőadás lesz ez, amelynek
semmi gyakorlati értéke nincsen. A
nagyhatalmak jóvá fogják hagyni a
megtörtént anektálást és Orosz-
szágnak meg Angliának meg lesz az az
örömiük, hogy szavazatukkal hozzájár-
ulhatnak az annexió helybenhagyásá-
hoz.

Bulgáriában is teljesen elnémult a
harczi zaj. A bolgár kormány a tegna-
pi minisztertanácsban elhatározta,
hogy eddig elfoglalt álláspontját el-
hagyja és elismeri Bulgáriának anyagi
kártérítésre szóló kötelezettségét Tör-
ökországgal szemben.

A bolgár kormány persze nem ön-
ként szánta rá magát erre az egyedül
helyes elhatározásra. Az európai nagy-
hatalmak egy ultimátumot küldtek
ugyanis át Bulgáriának, amelyben az
újdonult királyságnak meghagyják,
hogy mozgósított katonáit három na-
pon belül hívja vissza s hogy azonnal
menesszen küldötteket Konstantiná-
polyba, hogy a Törökországnak fizetendő
kártérítési összeg nagyságának meg-
állapítása körül megejtse a tárgyalá-
sokat. Ehhez az ultimátumhoz a nagy-
hatalmak azt a csekélyke megjegyzést
fűzték, hogy nem fogják elismerni Bul-
gária függetlenségét, ha ez az ultimá-
tumban jelzett követeléseket nem tel-
jesíti.

Ez hatott. A kormány azonnal ösz-
szült, a kirántott kardok visszakerül-
tek a hüvelybe, a katonák hazatérnek
a családi tűzhelyhez és Törökország
kap egy esomó pénzt a ruméiai vas-
utakért, amelyeket a bolgárok egyszer-
rűen elloptak tőle.

Közben a kis kóburgi, aki néhány
hét óta a *Bolgárok csárjájá* léptette
elő önmagát, megnyitotta a bolgár
képviseletét. Az új csár ezt az al-
kalnát felhasználta arra, hogy népét
egy díszes czirkuszi előadásban része-
sítse. És a bolgár népek nyilván jól
esett látni, hogy a király mily szép ke-
rettel vette magát körül, amikor elhaj-
tatott a képviselőházba. A katonák
még talán ki sem fizetett ünnepi egyen-
ruhában álltak sorfalat s az újonatú
bolgár zászlókat vígan lengette a szél.
Közben egy-egy ágyú is megszólalt s a
nép torokszakadtából éltette a csárt.

Ferdinánd, a nagyobb királyok és
csárók mintájára, úgy olvasta fel a
trónbeszédet, amelynek legjellemzőbb
passzusai ez volt: *Béke és jólét van
azon a lovagón, amelyet október 5-én
bontottak Tirnován és remélem, hogy
bátor és haladó népem támogatni fog
engem abbéli törekvésemben, hogy igaz
ügyünket megvédjem, hogy a Balkán-államok-
ban a kultúra terjesztéséről gondoskod-
jam.*

A csár említést tett a szívélyes fo-
gadtatásról, amelyben Ferencz József
öt részesítette s különösen hangsúlyoz-
ta, hogy Bulgária minden ellene tá-

masztott jogosult igénynek eleget fog
tenni. *Végül abbéli öhajításának adott
kifejezést, hogy Oroszország nem fogja
eserbenhagyni az új szász királyságot.*

Hogy ezzel a kis Ferdinánd mit akart
megértetni a világgal, azt csak ő tud-
ja. Meglehet, hogy merész tervek za-
varják meg az álmaikat. De bármik le-
gyenek is a tervei, egyelőre szent a bé-
ke. Ezt fogja kimondani a legközelebbi
európai konferencia is.

GAZDÁLKODÁS AMERIKÁBAN.

Uj földek.

„Uj földek”; ezt a kifejezést gyakran
lehet még hallani Amerikában, s körül-
belül mindenki tudja e kifejezés érte-
lét, de szoros meghatározását tekintve,
új föld tulajdonképpen nem létezik.
Vannak feltöltött földterületek parkok
s egyéb célok részére, de ezek inkább
„csinált”, mint „új” földek. Vannak
posványos, iszapos földterületek, melyek
tulságos nedvesek voltak megműve-
lésre, s melyeket száritás, vagy lecsapo-
lás által tették azzá, de ezeket inkább
„helyreállított” földeknek lehet nevezni.

Amint „új föld” alatt tulajdonképpen
értendő, az nem más, mint szűz talaj;
melyet sohasem érintett az eke vasa, s
melyen sohasem termeltek hasznos nö-
vényzetet, s mely ez okból még renki-
vül őss és termékeny; s melyet kellő
előkészítéssel valóságban új termőföld-
dé lehet alakítani, mely kellően jutal-
mazza a refordított munkát.

A földnek ily célokra való alkalmas-
sá tételevel ma már nemcsak magán-
vállalatok, hanem az állam által létesít-
ett tudományos intézetek is foglalkoz-
nak. Uj földeket a művelésre alkalm-
massá tesznek, s régi földeket a szűz
talajhoz hasonló állapotba hoznak.

Nagy figyelmet fordítanak az állami
gazdasági intézetek az öntözés kérdé-
sének beható tanulmányozására. A víz-
nek a talajhoz való viszonya már évtí-
zedek óta képezi tudományos kísérlete-
zés és fejlesztés tárgyát. Zöldszé-
nyező telep létesítése különösen nagy
mennyiségű vizet igényel. Ki van szá-
mitva, hogy minden egyes font száraz
termék, amit a talaj produkál, 200—
300 fontnyi nedvet von ki a talajból;
s bár tudjuk, hogy e nedvnek csak nagy-
nyon kis része marad meg a növény
rostjaiban, mert nagyobb részét a gyök-
ereknek, szárazon és leveleken át a le-
vegő szívja magába, azt is tudjuk,
hogy e folyamat annyira szükséges a
növény életéhez, mint amennyire a lé-
legzés, vagy vérkeringés szükséges az
ember életéhez.

Már két évtizeddel ezelőtt jóslgat-
ták előrelátó emberek, hogy rövidesen
eljön az idő, amidőn minden üres föld
el lesz foglalva s válságos idők követ-
keznek az emberiségre a városok arany-
talánul gyors növekedése miatt. Ma
azonban ettől még nem kell tartanunk,
mert még mindig temérdek föld áll
használatlanul Amerikában, elegendő
emberi kéz és vállalkozó-szellem hiá-
nya miatt.

Az új földek használatává tétele vé-
gett, különösen az ország nyugati és
déli nyugati részeiben öntöző-műveket
létesítenek; a gazdálkodás iránt érde-
lődők kell, hogy részt különös figyel-
mükre méltassák az itt párlagon heverő
óriási földterületek miatt. De azért is,
mert e földterületek nemcsak óriási
vagyon, jólét és társadalmi fejlődés
alapjaivá lehetnek, amiről mindenki-
nek tudomással kell birtania, aki azt
akarja, hogy tájékozva legyen ez ország
bámulatos fejlődéséről és előrehaladásá-
ról.

Ligeti Imre.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

SZABÓ LÁSZLÓ SAJTÓPÖRE. Szabó László new brunswicki magyar ref. lelkész becsületében sértve érezte magát azáltal, hogy mi a new brunswicki angol lapok nyomán lekötötték annak a merényletnek a történetét, melyet a tiszteletes ur ellen elkövettek. Felette sértve érezte magát a lelkész ur különösen azon megjegyzésünk folytán, hogy akkor, amikor a papok nyilvános botránnyok tárgyává teszik magukat, ezzel magának a magyarságnak tekintélyét ássák alá s hogy a new brunswicki magyarok, ha a papok nem tudnak békében megélni egymás mellett, fávóliák el a rendezárokat, akár Szabó László a rendezárokat, akár Hámorszky, akár mindkettőt.

Ezt a jóindulatú cikünknek, melyet megírni a magyarság érdekében kötelességünk volt, Szabó tiszteletes ur fellette sérelmesnek találta magára néve. És e sérelmet megtorlására előbb *Kuthy* ur lapjában, melyet tudvalegölleg a keresztényi szeretet jelében szerkeszt az eszperes ur, vasvállalat ment lapunk szerkesztője ellen. Azután ő és társai telelarmázták New York városát, hogy börtönbe hurezöljék szerkesztőnk, majd New York állam leghíresebb ügyvédjét szerződötték lapunk szerkesztője ellen. Azután ő és társai telelarmázták New York városát, hogy börtönbe hurezöljék szerkesztőnk, majd New York állam leghíresebb ügyvédjét szerződötték lapunk szerkesztője ellen. Azután ő és társai telelarmázták New York városát, hogy börtönbe hurezöljék szerkesztőnk, majd New York állam leghíresebb ügyvédjét szerződötték lapunk szerkesztője ellen.

Tehát lapunk szerkesztőjét nem fogják nyársra huzni, de még csak el sem zárják. Elhetnének most a megtorlás jogával. De lemondunk erről a jogról. Megfélemlíteni azonban a jövőben sem fogjuk magunkat engedni. Szövetkezhetnek ellenünk papok és banktisztviselők, volt és jelenlegi képviselők, állhatnak felőlünk koholmányokat, küldhetnek nekünk névtelen fenyegető leveleket, mi kötelességünk továbbra is teljesíteni fogjuk és megmondjuk az igazat, ha mindjárt meg is fájdul attól egyeseknek a tyukszeme. Olvasóink velünk vannak az igazságot és a nép érdekében való küzdelmünkben és másokkal mi nem törődünk.

A szóban forgó „bűnygyben“ lapunk szerkesztőjét *Hunfalvy Hugó* jeles magyar ügyvéd képviselte. A magyar ref. lelkész urat *Levy Ábrahám* amerikai kriminális képviselte.

NAGY NÉPGYÜLÉS AZ ARLINGTON HALLBAN. A new yorki magyar republikánus klubnak ma, PÉNTEK ESTE, nagy népgyűlése lesz a St. Marks Placen levő Arlington Hallban. E népgyűlésre különösen felhívjuk a new yorki magyarság figyelmét. Lesznek ott nemcsak kiváló magyar és angol szónokok, de magának a washingtoni kormányzatnak egy tagja is eljön a magyarok közé, hogy újból megmagyarozza azt, amit tulajdonképpen mindmegannyian tudunk, hogy csakis a republikánus párt győzelmével fog a gazdasági egyensúly ismét helyreállni s a jólét ismét visszatérni.

MAGYARORSZÁGI BEVÁNDORLÁS. Megint százakra megy a magyar bevándorlók száma. A lefolyt héten HATSZÁZNYOLCVANNYÉGYEN jöttek ide hazulról, köztük KÉTSZÁZHÉT FAJMAGYAR, 218 tót, 118 sváb, 96 horvát és 45 román.

New York államban maradt 20 magyar, 28 tót, 7 sváb, 9 horvát. Pennsylvania államban maradt 28 magyar, 39 tót, 16 sváb, 3 horvát. Ohio államban utazott 36 magyar, 19 tót, 27 sváb, 2 horvát és 12 oláh. New Jersey államban maradt 17 magyar, 20 tót, 8 sváb, 13 horvát és egy román. Connecticutba utazott 10 magyar, 9 tót, 3 sváb, 4 horvát. West Virginia államban maradt 17 magyar, 16 tót, 6 horvát és 3 román. Missouri államban utazott 13 magyar, 11 tót, 22 sváb, 9 horvát. Michiganba utazott 12 magyar, 13 tót, 26 horvát és 3 román. Illinois államban maradt 16 magyar, 26 tót, 13 horvát, 10 oláh. Indiana államban maradt 19 magyar, 19 tót, 19 sváb, 2 horvát, 16 román. Wisconsinba maradt 10 magyar, 8 tót, 16 sváb, 9 horvát.

NÉMETH JÁNOS TERJESZKEDEK. Németh János new yorki bankár, aki egyike a legrégibb és legelőnyösebbben ismert magyar bankároknak, megvette Passaicban Lujanovics bankár üzletét, amelyet Tomcsányi ur fog vezetni. Németh János urat eléggé ismeri Amerika magyarsága s így részünkről nem szorul bővebb bemutatásra. Annnyit megjegyzünk, hogy passaic bankját, amelyet ma, pénteken fog megnyitni, ugyanabban a szellemben fogja Németh ur vezetni, amely szellemben alapította és fejlesztette a többi bankházait. Németh János ur, aki csász. és kir. konzuli ügyvivő volt, egy-egy ebbeli minőségében, ugys mint bankár *Hazletenban*, *Wilkesbarreban* és *New Yorkban* az üzleti pontosság és lelkiismeretesség példányképeinek bizonyult. Ennek fog bizonyulni Passaicban is. A passaic bank Lujanovics M. volt bankhelyiségében, 150 második utca alatt van, már külseje is elárulja a szolid banküzletet s ilyen szolid lesz ez a belső kezelésre nézve is.

MAGYAROK ROOSEVELTNÉL. *Roosevelt Tivadar*, az Egyesült Államok elnöke, szerdán lett ötvenéves. Ebből az alkalomból egy küldöttség vitte át a new yorki magyar republikánus klub üdvözlőit az Egyesült Államok elnökének. A küldöttség tagjai voltak *Braun Márkus*, *Somlyó Arnold*, *Molnár Lipót*, *Neustadt Zsigmond* és dr. *Eichhorn Adolf*. Roosevelt nagyon szívesen fogadta a küldöttséget és e küldöttség úján fejezi ki köszönetét a new yorki magyarság iránt.

MUTYZÁS A MÁS PÉNZÉN. *Tóth Béla* trentoni levelezőnk írja: Olvasóinknak még élénk emlékezetében lehet a *Columbusi gróf Baththyány Lajos* Egylet főelőnökeinek a háborúja és az egylet pénzének Trentonban történt lefoglalása. A lefoglalás *Antal Jenő* házánál történt, aki az egylet pénzéből 250 dollárt önként átszolgáltattott, noha már az egylet pénzét egy asszonynak a nevére átiratta, aki nem is tartozott az egyletnek. Mi történt a pénzzel? Az egylet trentoni tagjai, számszerint 26-an, a pénzre igényjogosultsági pört indítottak, amely eredménytelenül végződött, mire az ügyvéd megámenton kiegészítette, hogy a pénzt a trentoni tagok között szétosztják.

A kereset aláírt tagok között szét is osztottak 168 dollárt, melyből azonban levonták a költségeket s így a tagok, 30 százalék levonással, befizetett pénzeiket visszakapták, még azok is, a kik a kereset nem irták alá, a fennmaradott összegből kártalanítva lettek. Ez eddig rendben történt. De utólag kiderült, hogy *Drahovszky József* honfőtársunkat, aki a kereset aláírta, először elfelejtették kifizetni, másodsor pedig más valakit fizettek ki helyette, végül meg már nem akarták kifizetni, azzal az indoklással, hogy nincs pénz. Panaszával lapunk trentoni képviselőjéhez fordult tehát *Drahovszky József* és kijelentette, hogy dacára annak, hogy az első között irta alá a kereset, őt nem fizették és nem akarják kifizetni. Antal Jenő erre azt a tanácsot

adta *Drahovszkynak*, hogy pörölje be *Nyilas Kálmánt*, mert az 7 dollárt zsebrevágott abból a pénzből, amely az övé is volt. *Drahovszky* urnak eszé ágában sincs pörölni, de jellemző a *Nyilas Kálmánokra*, hogy a mások pénzén osztzkodnak és mutyiznak. Nekünk csak annyi megjegyezni valónk van a dologhoz, hogy lám, még a függöny sem gördült le tisztességesen!

Alapították az 1888-ik évben. Egyesült erővel.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY- ÉS KÖZJEGYZŐI IRODA.

A PENNSYLVANIA VASUTTÁRSULAT EGVEÜLI MAGYAR FŐÜGYNÖKSÉGE

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA. 207 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA.

KÖLDÖNK pénzt az 6-hasába gyorsan és biztonságosan; a legrovidebb időn belül későbbük a pénst kiutalást igazoló eredeti postal feladó-vevény. VESZŐNK és ELADÓNK külföldi pénzeket, Pennsylvania állam bankházaunk nagy részét mi látjuk el hazai pénzzel. Pénzeiket elfogadjuk magyarság végett és fizetünk kamatot; kívánásként az alhelyesük bármely hazai bankban, vagy a Magyar Királyi Postakazárközpontunkban és beszeresítjük az eredeti betétkönyvecskéket.

ELADÓNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajóútársulatok eredeti árán és nagy kitérővel. Az eredeti árunknál fogva utasaink mindentől a hulló védelmében részesülnek.

ELADÓNK KATONAI telekötényi és hazai peres ügyekben szakértelemmel gyorsan és pontosan.

Munka el. ELFOGADUNK betéteket a Duquesne Magyar-Amerikai Takarékos és Hiteltörlesztő Javára is.

The American Savings & Trust Co., Duquesne, Pa.

ALAPTŐKE ÉS FŐLÖSLEG \$175.000 .00.

Állami ellenőrség által álló takarékpénztár négyezer dolláros betétzámára, hol a magyarság kamatozását illetőleg a legelőnyösebbben részesülhet meg pénzzel.

IRJON ÁRJEJEGYZÉKÉRT E CZIMR E:

JACOB KLEIN

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

már most megrendelheti. Egyes számának ára postadíjjal együtt 15 cent, ami bélyegeken is beküldhető. Minden küldeményt így czimzandó: *Bevándorló, 327 East, 13 street, New York.*

A MAGYARORSZÁGBÓL BEÉRKEZETT ÉS NEM KÉZBESITHETŐ LEVELEKNEK A NEW YORKI FŐPOSTA ÁLTAL OKTÓBER 26-ÁN KIADOTT LISTÁJA. 6 Adamek Johan, 29 Árvay George, 83 Benjüng Frank, 111 Breyer Mrs. L., 149 Caba Miss Anna, 184 Crok Mari, 143 Elbogen John, 261 Facher Leopold, 296 Feldman Mali, 308 Fiedler Moritz, 339 Fron Mrs., 463 Götz Jakob, 489 Hadnagy Alois, 547 Hirsch Heinrich, 588 Jaczkó Johan, 673 Keller M., 713 Kondor Miss Elisabeth, 731 Köteles J. [2], 770 Lázár Luig, 798 Lieb Péter [2], 825 Mahr Abel, 876 Metterli Conrad, 887 Michelz Georg, 914 Motz J., 993 Pollak Róza, 1015 Rady Mary, 1080 Róza András, 1154 Stascsik Antonia, 1230 Stern Ádám, 1264 Simalecsik Charles, 1280 Spitz Miss Rose, 1359 Taub Max, 1382 Ulicsi Zuzsanna, 1397 Vidomp Charles, 1421 Wallach Adolf, 1453 Weiss Henry, 1481 Wiszkoecil Theres, 1519 Ziegler Miss Bertha. E. M. Morgan, postamester.

„A CZIGÁNY“ TRENTONBAN. Ma este lesz a „Czigány“ előadása Trentonban a Padderatt Hallban. Az előadás iránt igen nagy az érdeklődés és minden jel arra vall, hogy a Padde-

TÁRCZA.

HALOTTAK NAPJÁN.

Irta: *Arena Novus.*

Lent, mélyen a földben, oly hosszú az álom,
S az álmok a földön, olyan röviddek;
Ma még kacagva üzöd a vágyat,
Táncz, dal, a mámor: mind a Tied... Tied a fény, a nap ragyogása,
Tied a csók, a lány, ha ölel... — S holnap, lehet, már néma

Vége a táncznak, vége a dalnak,
S amíg odakünn az éjszaki szél
Üvöltöz rohan az utca közén:
Fagyos szárnyát kacagva kibontja
Ágyad fölött
Az örök
Csőnd!...

Lent, mélyen a földben, oly hosszú az álom,
S az álmok a földön, olyan röviddek;
Ma még az álmok lila ködében,
Sugarak csalfa, játszi tűzében
Elfeledek, hogy eljón a Tied,
S a szürke nagy utak szürke kövén,
Sugarak, lángok, tüzek helyett,
Zörgő, lehullott őrsi levelet
Kerget az első októberi szél... Lent, mélyen a földben, jaj, örök az álom,

S az álmok a földön, olyan röviddek... A ma: az enyém.
A holnap: a Tied... S a holnapután millió kicsi rabja,
Már elfeledi, feledésbe takarja
A necemet, a Te nevedet... Örök szabály: a porszemeket
A pusztá szele, ha fel is kavarja,
— Az első szélvész újra betakarja... De a Ma:
Az elmúltak napja!
Állj meg egy percze a rögök felett,
S ha nem is Értük, de tenmagadért
Hullad rájuk könnyjeidet,
S ne feledd.

Hogy csak a muló, vissza nem téro,
Röpké, száguldó percz — a Tied!...

SZIMPLICIUS.

Irta: *Lux Terka.*

Szimplicius költő volt, öreg és züllött, kopott, hallgatag, magába zárkózott. A feje nagy, mint egy kékorsós szuszé, mint egy Jupiteré, a szeme apró, zavaros, semmire nem néző, mindent meglátó, mélyen ülő, bánatos szem. Nagy koponyájáról hosszan omlott le ősz üstöke, a puha, energiátlan, tapadós és poros haj.

Szimplicius egy kávéházban ült és szivarozott. Olyan kávéházban, ahol a gazda notórius orgazda és nemzetközi sipista volt, a pénzereket büntetett egyenlő s a vendégek — SzimPLICIUS kivételével — tolvajok és szomorú, nyomorult lényai az éjszakának: csupa fekete lilomok.

Az öreg költő komisz kétkirajzáros szivarokat szitt, úgy, hogy az egyiket elszitta, elragta csutkájaig s a másikat nyomban az elszívott után meggyújtotta. Így egy örökös, sűrű füstrostély között ült, mint a pók a hálója között. Őt alig látták, ő mindenkit látott, mindent látott és mindent hallott. Előtte egy félmeszelyes üveg állt, falszikorom más-üveg, félig a legerősebb gabonapálinkával. Ezt a pálinkát rajta kívül más nem itta s a gazda, akit SzimPLICIUS után az egész banda Triton-nak hívott — anélkül, hogy tudták volna e név jelentőségét — csak az ő kedvéért tartotta.

Az asztal tulsó végén, szemközt SzimPLICIUS-sal, egy léány ült, a zöldszemű, sárgásharna hajú, beessett arcú Vera Valéria. Valami román származású léány. Már nem fiatal, nem is szép, de volt benne valami különös varázs, olyasmi, amit csak kevés férfi lát meg, de aki meglátja, azt lenyűgözi, megejtí, csak azért, hogy aztán kézzel-lábbal iparkodják kitépni magát az alól a varázs alól, amj nem szerelem, nem is vágy, nem is brutális, nyers ösztön, ha-

nem valami szomorúan igazat kíváncsiság, hogy ez a nő, ez a majdnem tisztán, hidegen néző, zöldszemű, kifetett arcú, nagyon törekenyek látszó léány mit tud még magából a férfinak adni?

Az öreg költő nézte a füstrostélyon keresztül a léányt, hallgatta a rövid-ütemű, csöndes, szinte alattomos köhögését és a kétéhes őrsi eső monoton koppanását, amint az ablakokhoz ütődtek. S amíg nézte a léányt a füstös kávéházban, a fegyenczereu vendégek és személyzet társaságában, a tavaszra gondolt e novemberfélig hideg, szomorú estén, a messzi, délvideki tavaszra, ami meggyógyította Vera Valériát. A léány nem volt neki senkije, semmije, csak épp ötödik esztendeje ismerte innét a kávéházból és szerette őt. Titokban, forrón, de szenvedély nélkül, az öreg ember lemondásával s a poeta-lélek álmódosásával. S nézte a léányt, aki valami punch-féle folyadékot ivott, melynek tojás és rumszaga volt s olykor egyet-egyet szippantott cigarettájából s tekintete a messze, elcsúlydott időkbe látszott visszazéni, mint a bányász szeme, mikor a kosárból letekint a bánya mélyére, melyet elhagzott.

Szimplicius csak két nőt szeretett életében. A feleségét, aki nyomorulttá tette őt s Vera Valériát, akit szintén nyomorulttá tett valaki.

A szél meg-megrázta odakünn az ablakok vasröllőit, a pénzereket aludtak a székeken s a kassa melletti szeparóban a gazda, két férfi s egy nő kártyáztak. Az egyik sarokban zongora állt, régi, megsárgult billentyűkkel, elromlott pedállal, pár elszakadt hurral s a zongora előtt egy fiatal ember ült és valami templomi éneket komponált. Jegyezte a kottákat, kiütötte a hangokat, számította a taktusokat s közbe a homlokát összeráncolta, rövidlátó szemét kidüllesztette s hosszu, vörös, sovány ujjai idegesen remegtek a billentyűkön.

Ez a fiatal ember egy falusi tanító fia volt, büntetett előéletű, inkább perverz szenvedélyű, mint romlottlelkű s egy kegyetlen mult állt a háta mögött. Két áldozásra jövő, fejletlen leánygyer-

melet lesett meg áldozócsüörtők reggelén a szántóföldek között, amint jöttek a faluba a tanyai otthonukból. Az egyik elmenekült előle, de a másik kis fehérruhás, gyöngyvirágos gyertyaszálal vivó gyerek, áldozatául esett.

A fiatal ember ujjai alól sötétónusu, szomorú melódiák kerültek ki s töredező, még félénk hangjakkal végigfutottak a füstös kávéházban.

Vera Valéria felvetette a fejét.

— Ez a halál éneke lesz, — szólt hátra s tovább cigarettázott és közben dudolta foga között a halál énekét:

Légy gazdag vagy koldus, szolgálj vagy király,
Ifju vagy elaggott, izmos vagy szikár,
Egy csapással clejt,
És hideg sirba rejt
A kemény halál.

A léány eldobta cigarettáját, karját az asztalra fektette s fejét ráhajította.

— SzimPLICIUS, — szólt rekedten, — maga is meghal egyszerűen?

Szimplicius kezében már toll volt és irt. A tavaszt irta, az életet, a Vera életét és mosolygott. Komolyan, szeliden.

— Nem, Vera Valéria, mi nem halunk meg. Se én, se maga.

A léány vállalt vont, felállt, nyújtózkodott s odaült az öreg költő mellé.

— Mit irt? — kérdezte s a papiros fölé hajolt.

— Az életét írom, — felelte SzimPLICIUS és irt tovább. — A maga életét.

A léány keserűen mosolygott.

— Megírja az én életem történetét? — Nem írom, Vera Valéria. Az életének az árát írom, pénzt írok, sok pénzt.

A léány beletépett a gázlángokba s fejét hátravetette.

— Pénz, pénz!... Élet... egészség... jólét... becsület...

Hallgattak. Egy óra volt éjfél után s a tanító fia mintha egyedül lett volna az egész világon, mindenről és mindenkiről megfeledkezve komponálta az 5 templomi énekét, melybe a kártyások

otromba káromkodása vegyült olykor. SzimPLICIUS irt, irt, nekihevélt, önfeledten, az igazi poeta szerelmes lázával, szent ihlettségével, melyből hiányzik a technika mechanizmusa, a rideg üzleti ész spekulációja, mely ravasz-kodik, számít, épít, emberi gyengeségekre, emberi ostobaságra, divatos szenvedélyek ingerlékeny érzékeire. És a piszkos kávéház bűnös, alacsony levegőjében, a füstfellegek között ott ült a Múza, hóféhér köntösében, rajongó tekintettel, dabra nyílt szájjal s az öreg költő irt, irt.

Vera Valéria a háta mögött állt s lélegzet nélkül, sápadtan, lázas szemmel olvasta a leirt szókat, melyek életek, szenvedtek, szerettek, jajgattak, mint maga az élő élet.

Egy verses tragédia első felvonása volt, egy ember tragédiája: *Kassziáné*, aki isten szeretett volna lenni és ember lett belőle, és is csak félelme. Olyan, aki becsületes a mesterségében és ördög az emberi életében.

A léány várta a betűket, a szavakat, míg össze nem futottak szeme előtt. Két óra, majd három óra lett. A kártyások összeesettek, abbahagyták a játékot, káromkodtak, verték öklükkel az asztalt, kiabáltak s végre elcsúszdtek. A gazda aludni ment, a pénzereket eloltották a gázlángokat, csak kettőt hagytak égve, egyet a zeneszerző, egyet a költő előtt.

Három órakor SzimPLICIUS letette a tollát s rákötözkölt a kezére.

— Szédülök, — szólt halkan s lehunyta a szemét.

— Igyék egy feketét, — szólt Vera Valéria s felkötötte az egyik pénzereket és két feketét hozatott.

— Miért nem fekszik már le? — kérdezte az öreg költő.

— Nem lehet, — mosolygott ez boldogan. — Dolgozom. Mindaddig dolgozom egyfolytában ezen az első felvonáson, míg el nem készül. Akkor elviszem egy színházba és előleget kérek reá. Adnak, hogyné, hisz jó a darab s a világ rég nem látta a munkámat. Őt esztendő óta nem volt toll a kezem-

ratz Hall ezuttal zsufozásig meg lesz telve. A jegyekből alig egypár maradt vissza és a szindarab főpróbája pompásan sikerült, a lelkes műkedvelői gárda valóságos remekelt.

AZ EGYETLEN FOGORVOS TRENTONBAN, ahol magyar nyelven beszélhet, dr. Julian, kinek fogorvosi műterme 186 S. Broad Street alatt van. Honfitársaink bizalommal fordulhatnak hozzá.

MEGHALTE, VAGY CSAK ALSZIK A GYEREK? Trentonban is alakult osztálya az Amerikai Magyar Szövetségnek. Aki nem hiszi, kérdezze meg a tiszteletes urat, aki az alakuló gyűlésen kérve kérte a magyarokat, hogy csak lépjenek be a Szövetségbe. Hát hová lett a trentoni osztály? Hja, amióta a Wárady-féle heccek elmulnak, a „vezető urak” meleg érdeklődése is közönyt nyerte, mert hát már nincs Wárady-hecc, nem kell a Szövetség sem. Így van a trentoni magyar klubb, ameddig érdekeit szolgálja valami és valaki, addig használják; ha már nem használhatják, eldobják, mint a kifacsart citromot. Így vagyunk a szövetséggel is, amióta nem használható fel a takarózásra, nem kell a trentoni vezéreknél. De ha már nem élnek, illő volna, ha a pénztárnok ur leszámolna és beszámolna a központnak. Tisztelettel *Tóh Béla*, volt titkár.

MAGYAR NEMZETI BANK PITTSBURGBAN. Az acél és vas városában, az amerikai magyar munkásélet középpontjában, nagy dologra adta magát egy előkelő érdekesoport. **MAGYAR NEMZETI BANKOT AKARNAK ALAPITANI PITTSBURGBAN,** amely az amerikai magyarságnak első sorban anyagi érdekeit, de erkölcsi érdekeit is megvédené. Az alapítás eszméjével a magyar üzletvilág legkiválóbb katonái foglalkoznak. Ezek azonban csak akkor mennek bele ebbe a korszakalkotó dologba, ha maguk a magyarok is meleg érdeklődést tanúsítanak az alapítás eszméje iránt. Ki fognak bocsátani részvényeket, de tíz részvényért többet senki nem kaphat. A részvénykiadás, illetve a bankalapítás csak akkor fog foganatba vétetni, ha elébb elegendő számú magyarok jelentkeznek, akik az eszme iránt érdeklődnek, helyesen tartják és annak idején hajlandók lesznek részvényeket vásárolni. Mindenki, aki az ügy iránt érdeklődik, küldje be hozzánk a nevét és lakcímét, hogy az érdekesoport annak idején érintkezésbe léphessen velük. Minden levél így cím-

zendő: *Nemzeti Bank, c. o. Bevándorló, 327 East, 13 street, New York.*

MIÉRT NE IGYÉK A MAGYAR EMBER MAGYAR BOROkat? Ismételtjük: miért ne igyék Amerikában a magyar ember magyar borokat, mikor ezeket talán még olcsóbban kaphatja, mint a magyar bornak hazudott kutyvalékot? Magyar borokat Molnár Lipót ur importál, aki a magyar bortermelőnek és a kormánynak itteni küldöttje. Molnár ur most állította össze a magyar borokról és pálinkákról szóló új árjegyzékét, amelyet ingyen szívesen megküld mindenkinek, aki levélben megkeresi érte. Levelek így címzendők: *Mr. Molnár Lipót, President, 200 East 10 street, New York.*

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. *Csonthos András*, a bloomfieldi theologiai szeminarium tanulója ez uton mond köszönetet a szíves adakozásokért, amelyekkel az említett szeminarium iskoláját segítették. A *kingstoni és throopi* ref. egyházak derék tagjai jártak el a jó példával és a rossz munkaviszonyok dacára 18 dollárral segítettek a szeminarium céljait és az ott tanuló magyar ifjakat. Vajha az Amerikában élő református hívek mind így gondolkoznak s odasegítenék a szegényebb magyar szülőknek gyermekeit, ahol tudományt szerezzék, szép jövőt alapíthatnak a maguk számára.

„A HÁROM TESTŐR.” Az elizabethporti műkedvelői kör mult szombaton színelőadással egybekötött bált rendezett, mely szinte páratlanul fényesen és nagy közönség részvételével folyt le. Színpadhozát *Charle* ur rendezésében a „Három testőr”-t, melyben *Gromóczy Mariska, Charle A.-né és Butkovics Mariska* adták a nő szerepeket, *Trauner A., Wurum Péter, Kotola Béla, Csinesics Dezső, Trauner János, Erdős József, Charle A., Tesslich Rudi, Molnár István, Klein N., Wurum Ferenc, Labán János, Szekeres János és Fiser László* urak pedig a férfiszerepeket. Különös dícséretet érdemelték *Trauner Antal* ur a borkereskedő szerepében, *Charle A.-né* urnő *Lisa, Wurum Péter* ur *Rátky, Kotola Béla* ur *Floris báró, Csinesics Dezső* ur *Hortovay* szerepében, és idősb *Trauner* ur a lengyel lovag szerepében, akiket a lámpák elé hívtak. Előadás után tánc volt, melyhez a zenét *Bally Ferenc* szolgáltatta.

A 14-IK UTCZAI MAGYAR REP. EGYHÁZ november hó 8-án a *Webster Hall* nagytermében fényes hangversenyt rendez a most létesített magyar iskola alapja javára. A hangverseny

változatos műsora kétségtelenül ki fogja elégiteni még a legkényesebb igényeket is. Mint értesülünk, a fiatal egyházközség, mely bámulatos gyorsasággal növekedett és erősödött meg, *Harsányi Lászlóval* a bizottság élén, meghívta a new yorki osztrák és magyar főkonzulátust is. *Grivicic György* konzul kész örömmel igérte meg, hogy a hangversenyen megjelenik. Itt említettük meg, hogy a három hét előtt megnyitott magyar iskolának eddig 30 tanulója van, s teljesen díjtalanul tanítják a gyermekeket.

ERDŐS MIKLÓS BETEGSÉGE. A philadelphiai magyarság egyik legkedveltebb tagja, *Erdős Miklós* ur, súlyos betegségen ment keresztül. Béggyuladása volt s öt héttig feküdt kórházban, ahol súlyos operációnak kellett magát alávetni. *Erdős* ur szerencsésen felgyógyult s eltekintve a hosszas betegségtől, már teljesen jól érzi magát. A philadelphiai magyarság ügyeinél vezérembere *Erdős* ur, akit honfitársai, hozzájuk csatlakozunk mi is, szívből üdvözöltek nagy betegségéből való kigyógyulása alkalmából.

LE TARTÓZTATOTT MAGYAR. Passaicban, a magyar negyedben szenzációs letartóztatás történt a mult héten. Mint ottani levelezőnk írja, *Gebhardt József Károlyt* tartóztatták le az alatt a gyamu alatt, hogy két alkalommal, amikor *Fobel János* és *Kolerick Antal* tanujaként a bíróság előtt esküt tett arra, hogy mind a kettőt öt esztendő óta ismeri s a polgárosodni akarók erkölcsi tanuja is volt, hamisan esküdtött annyiban, amennyiben a két embert mindössze csak pár hónapja ismeri. Súlyosbíttja a vádat még az is, hogy *Gebhardt*, amint ezt *Fobel* és *Kolerick* vallják, egyiktől 5 dollárt, máskiktől 20 dollárt kapott. Az ügyészség utána járt *Gebhardt* viselt dolgainak és a „Passaic Daily News” állításai szerint megtudta azt, hogy *Gebhardt* számos városból lakás-és étkezéspénzek ki nem fizetése miatt megugrott. *Gebhardt* a többek között *Bridgeport* is lakott. *Gebhardt* minden egyes eset után 2500 dollár kezesesség alá helyezték, amit később kétezerre szállítottak le. Az Egyesült Államok titkosrendőrsége ezzel szemben a legmagasabb kezeségi díj kiszabását kérte, mert attól tart, hogy *Gebhardt* megszökik, ha van, aki leteszti érte a kezeségi díjat. *Gebhardt* 24 esztendősen lehet. Passaic magyarsága, de különösen a koresmárosok, lévén *Gebhardt* meglehetősen mulató ember, öt jól ismerik. — Mint utólag értesültünk, *Gebhardt József Károly* már sok rossz fát tett a tűzre. Így a többek között kiadta magát *Hunfalvy Hugó* new yorki magyar ügyvéd helyettesének és megbízottjának, akinek nevében pereket vett fel, melyek természetesen sohasem lettek megindítva s a perekre rendszeren nagy esomó előlegeket is, amiket hamarosan elmulasztott. *Hunfalvy* ur már nem egyszer tiltakozott az ellen, hogy *Gebhardt* az ő segédje, de úgy látszik, hasztalan, mert az utóbbi időben is számos emberhez állított be azzal, hogy ő *Hunfalvy* ügyvédsegédje.

— Csak ugy... Mintha a leányom lenne... Csak ugy... Holnap, legkésőbb holnapután már vonatra ül. Megmagyarázok mindent, merre menjen, hova, hogy éljen, mit csináljon, hogy ápolja magát. Én orvos is voltam... És meggyógyul. S ha a második felvonás is elkészül, újra kap pénzt. Küldök. S most már mindig. Dolgozni fogok... Lesz kiért... — Én értem fog dolgozni? — kérdezte a leány ezimikus mosolylyal, de a szemén már ott ült a köny pökhálója. — Én értem? — Magáért. Maga jó, szerencsétlen leány... Miért ne? De, nézze csak, *Vera Valéria*... Ejjnye, de különös... ismét szédülök... Várjon csak, ez furesa... No, csak nem áll be valami komplikáció a szívémben? Tudja, kevés billentyűje van a szívemnek, meg a sok ital... Vagy talán nem is az... Öröklött szervi baj... Az apám is hirtelen halt meg... Ostobaság... Beszéljünk csak magáról, *Vera Valéria*... Ah! No, mindegy... Csak addig éljek, míg megírom ezt a darabot... Hogy magának, hogy maga... — A halál énekének komponistája hirtelen megfordult a zongora mellett. Egy ijedt sikoltás szurt bele egyenesen az agyvelejébe. *Vera Valéria* sikoltott. Az öreg költő lefordult a székről s a földön vonaglott a teste, hörögött a torka és habos vör fakadt ki az ajkai közül. — És alig egy félóra mulva, ott feküdt egy asztalon. Feje alatt a leány muffedja s a *Kasszián* kézirata. Az álmalból felkeltőtt gazda, egy félig ember, félig állatfajmájú triton, egy szörös arczu, vastag száju fekete zsidó, hátratrét kézzel, dühösen és ijedten a halál közelségétől járkált a kávéházban és várta a rendőrséget, hogy intézkedjenek a halott elvitelére nézve. — S az öreg *Szimplicius* nyugodtan aludt a füstös kávéház asztalán. Egyik oldalról a komponista ült mellette, másik oldalról *Vera Valéria*. Villámsujtottan, kábúlva, megdermedve.

KIS TÜKÖR.
Varju András a Pitt streeten.
Tisztított Kis tükört ur! Most, hogy *Piczburgot* otthattam, mer hogy nem lehet monit keresni a zeleksönőh, hát éppég akkor érköztem *Nyu Yorkba*, mikor aszonták, hogy it van *Yorkba*, oszt a Pitt sztriton szonyokol. No mondok, ez éppég hogy jókor gyütt mer hogy *Brájenel* Csikágóba beszéltem utójjára. Kimöntem hát a Pitt sztrit sarkára oszt vártam, mer hogy nyőczra monta sarp hogy gyün. De csak hogy nem ő gyütt, hanem egy nagy esomó magyar politikus, legelő a miszter dakter, akinek salyát külön epeköve és májbaja van oszt aki ezer híros, mer hogy mindig együtt érez, mer hogy mindenki tuggya, hogy nekt mindig a más baja fáj. Oszt hát ütöte a nyőczat, oszt nem gyütt *Brájen*. Nekitámaszkottam egy embernek oszt vártam. Oszt beszégetem. Oszt ütöte a fertáj kilenczet, akkor akinek nekítámaszkottam, hazament, oszt már akkor nehezebb vót várni. Monta is a dakter: — Aszt hiszem, hogy a *Brájen* megbukik. — Osztán mán mér? — kérdeztem, mer hogy a dakter nagy *Brájenista*, mer hogy nem szitizen.

AMERICAN AGENCY FOR THE ASSOCIATED WINE GROWERS AND EXPORTERS OF HUNGARY. Tel.: 4040 ORCHARD.

A Magyarországi Bortermelő és Borkereskedők Országos Szövetsége tisztelettel értesíti összes vezőit, hogy az általa Amerikába importált

MAGYAR BORO, PÁLINKANEMŰEK ÉS LIKÖRÖKRŐL

szóló új nagy árjegyzékét most adta ki.

Levélbeli megkeresésre szívesen beküldi az árjegyzékét a vállalat new yorki kirendeltsége.

Levélczím: **LEOPOLD MOLNÁR, Pres.**
200 E. 10th ST., NEW YORK CITY.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG
ALAKULT 1906. FEBRUAR 27-ÉN, CLEVELAND, OHIO.

A Szövetség célja: Az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Oszályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén. Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz:

515 SUPERIOR BUILDING, CLEVELAND, O.

Old Vienna Restaurant Co.
115 LENOX AVENUE, NEW YORK.

URBACH S. elnök, RUDNER S. manager.

Elsőrangú magyar konyha. — Kitünő italok. — Czigányzene.

NEW YORK ÁLLAMBAN

TERMÉKENY, SIK TALAJU FARMOK épületekkel és gazdasági eszközökkel, népes gyárvarosok szomszédságában, vasut- és hajóállomások közvetlen közelében vásárolhatók

RÉSZLETFIZETÉSRE

ÖTVENHOLDAS BIRTOK TELJES BERENDEZÉSSEL AZONNAL ATVEHETŐ HATSZÁZ DOLLÁR FIZETÉSE UTÁN, a maradék évi 200 dollárral 5 százalékos kamattal törleszhető.

KISEBB-NAGYOBB FARMOK IS KAPHATÓK, BÉRBEADÓK IS VANNAK.

KÉRDÉSEIRE A FÖLDMIVELÉSI MINISZTERIUM MAGYARUL VÁLASZOL.

LEVELÉT IGY CZIMEZZE:

Department of Agriculture
BUREAU OF INFORMATION, ALBANY, N. Y.

— Mer az ameriken nem szereti, ha várakoztatják. Mer a pontosság a fő, aszt í megkivánik. Oszt akkor a poliszmen megtasított egy embört legelő, oszt ugy eset egyik a másiknak, hogy mire hozánk ért, hát mán maj hogy a falhoz nem mázgotak. Oszt akkor ütöte az fél kilenczet és a dakter aszonta, hogy — *Brájen* megbukot, mer az ijen embert, aki csak igérett nem lehet megválasztani. Én menek haza — oszt ement, de nem haza, csak a másikk sarokra, oszt én talákoztam a misztör *Tudósal*, aki egy ural át, aki elveszítete a deposit könyvit a csekekkel oszt pislogot.

LANGER H. SÁNDOR ÉS TÁRSA
1152-3 Ave., New York.
Butor, szőnyeg, kárptok, ágyneműk. Uj üzlet, Uj áruk, Uj elvek. LEGOLCSÓBB KÉSZPÉNZ-ÁRAK.

Thomas F. Burke
TEMETKEZÉSI VÁLLALKOZÓ
363 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.

Oszt akkor ütöte a három fertáj kilenczet, oszt gyütt az első otomobil őrösen oszt ugy megéjjenezték a saffört, hogy a maj elgázot három rendört. Oszt akkor minden percbe gyütt egy masina, oszt hogy mán a kilenczet verte oszt a nép elfárat a nagy kalaprazogatósba, meg hogy az az ur elment a csekeket keresni, hát mán csak a fele maradt a népnek. Oszt akkor ütöte a kilenczet. Oszt mán akkor mindenki haragudot, csak a sok lány nem, mer hogy az nagy tolongásba mind a szvíthártyálat ment oszt ha nem gyütt *Brájen* hát tovább maradhattak. Aszt hiszem, hogy a *Brájen* miatt sok esküvő fog leni. De a misztör *Brájen* halota vóna a mit azok ot beszéltek, hátt mindgyárt ezüst alapra álot yóna mint régen. De csak hogy nem gyütt. Oszt vártunk csak tovább. Mán a fertáj tizet ütöte. Oszt mindenki a maga mesterségit fojtata. A sok szvíthárt tolongot még ot is ahol csak keten vótak, a misztör *Tudos* az orvosoknak valót magyarázta a misztör *Acsási* bácsinak, aki egy gyűrűt akart eladni, a melyik szép méltó vóna, az a fiatal az pedig, aki a csekeket elveszítete, még nem tanáta móg a csekeket, oszt csak

kotorászat a zsebibe, a misztör dakter pedig már a negyedik sarokra hurezolkodot oszt monta hogy — Ijen embert nem lehet megválasztani, mer ha cezezer prezident lesz oszt elkérik hát kineveti az osztrák a magyart hogy ijen prezidente van. Oszt akkor gyütek az otomobilok oszt ütöte a félizet. De *Brájen* csak nem gyütt. Hát mán akkor nem vót több sarok a Pitt sztritön oszt a dakter hazament. Oszt az a fiatal ur is hazament, oszt az *Acsási* bácsi se tütta *ladit* a gyűrűt méltónek oszt a misztör *Tudos* is elment. Mos micsinájakk? — kérdeztem magamba. Hát ementem én is. Akor ütöte a tizet. Oszt mikor a szekend ányvera értem, akkor szalad el egy masina bene *Brájen*. Oszt a masina éppég eltem köpöt ki egy esomó füstöt oszt rosz szaga vót az utczának. Oszt a *Brájen* nyőcz órai spicsibül éppég csak ahoz a kis rosz szaghoz vót részem 10 óraker.

Tisztelettel *Andrew Varju.*

SZEGEDY J. R. ur, aki azelőtt *Passaic*ban képviselte a *Bevándorlót*, most *Scranton, Wilkesbarre* és *Hazleton* környékén működik a *Bevándorló* részére. Előfizetési díjak felvételére és nyugtázására fel van jogositva.

CZINCZEL LAJOS ur
Homesteaden a *Bevándorló* részére felvehet és nyugtázhat előfizetési díjakat.

ben. Még csak levelet se írtam. Csak gondolatban alkottam, álmoodoztam. Most dolgozom. A pénz miatt. S ugy látom, jól esik a munka. Már szinte el is felejtettem. De a pénz, a pénz, *Vera Valéria!* — A pénz. Mire magának a pénz, *Szimplicius?* — Nekem? — mosolygott az öreg. — Nekem nem kell, magának kell. — Hogy gondolja, hogy nekem kell? — kérdezte a leány esodálkozva. — Nézze, *Vera Valéria*, — szólt az öreg költő komolyan, — magának kell a pénz. Nekem nem kell. Én elmondok egy-egy lírai, novellesztikus vagy politikai témát valamelyik írónak, költőnek vagy politikusnak és adnak érte pár forintot, pár hatost, ahogy jön s az nekem elég. Mi kell nekem? Itál és ital, meg szivar... *Othton*, ágy? Minek? Kávéházakban alszom, az asztalokon vagy az asztalok mellett s olykor egy-egy fürdő és megvan... Én már nem vagyok ember, csak az embernek a kísértete. De maga, *Vera Valéria*... — Én! — kacagott a leány gunyosan — én talán ember vagyok? — No, még eléggé fiatal, mennyi? Harminez éves? Fialat és beteg. Magának kel a pénz. Hogy elmenjen ebből a dögleletes, ködös téből a tavaszba, le délre, a tenger mellé. A leány végigmézett az öreg költőn. — Én? Rólam beszél? Részeg magaga, *Szimplicius?* — Most nem, *Vera Valéria*. — Hanem? *Tréfál?* — A viláért se. Csak arra kérem, fogadja el tőlem a pénzt. A leány vállat vont. — Miért ne? Megszolgálom magának is, mint azoknak, akik valaha nekem pénzt adtak. *Szimplicius* tiltakozólag emelte fel a kezét. — Nem, nem, hova gondol? — Hát ugy... csak ugy adja? — kérdezte a leány bámúlva és izgatottan.

— Nem, nem, hova gondol? — Hát ugy... csak ugy adja? — kérdezte a leány bámúlva és izgatottan.

30.
amami den orló,
ÉR-
ETÓ
RKI
ÁN
Jo-
ung
aba
lho-
296
339
lad-
588
Kon-
[2],
[2],
rad,
993
1080
nia,
csik
1359
na,
lach
Visz-
Ber-
AN.
dása
Az
lódés
adde-
kor.
ön-
lázá-
ány-
nyidég
vasz-
gesé-
vatos
seire.
sony
ot
ra-
jal s
lt s
szem-
k él-
ttak,
onása
jáné,
s em-
ber.
ében
akat,
előtt,
kár-
a já-
ükkel
zedel-
zérék
kettőt
ette a
s le-
Vera
hezért
? —
z hol-
dol-
felvo-
elvi-
kérek
darab
ámat.
ezem-

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeit szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. Szerkesztő és kiadja: SINGER MIHÁLY.

327 EAST 13th STREET, NEW YORK. Telefonszám: 4350 ORCHARD.

Nyugat Pennsylvaniai Irodánk: 334 Helen St., McKeesRocks, Pa.

Clevelandi irodánk: 4813 Portland Ave., Cleveland. Irodavezető: Braun Ferencz.

Trentoni iroda: 517 S. Broad Street. Irodavezető: Tóth Béla.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város egész évre. \$3.—

Megyessült Államok egész évre. \$2.50

Magyarország egész évre. \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by: MICHAEL SINGER.

Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4350 ORCHARD.

Offices for Western Pennsylvania: 334 Helen Street, McKeesRocks, Pa.

Cleveland offices: 4813 Portland Ave. Manager: Frank Brown.

Trenton offices: 517 S. Broad Street. Manager: Adalbert Tóth.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City, 1 year. \$3.—

For the United States, 1 year. \$2.50

For Hungary, 1 year. \$4.—

Registered as second-class matter January 3, 1905, by the Post Office at New York, N. Y. under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

A minap leplezték le odahaza a nemeslelkű Reszó koronaörökösnek szobrát, akit tudvaleg egy szerelmi kalandból kifolyólag gyilkoltak meg Meyerlingben.

— Az Egyesült Államok törvényei szerint a politikai menekülteknek nyitva áll ennek az országnak a kapuja.

— Kollégialis viszonyok léteznek közöttünk, amerikai magyar újságírók között.

— Egy lapírtásunk, amelynek szerkesztője jelen volt a rendőrbírósi kihallgatáson és a saját fülvél hallotta, hogy a bíró mennyire erősítette, hogy ő az általunk megírt cikkben sem rágalmat, sem becstelenséget találni nem bír, mégis sietett megírni, hogy a bíró lapunk szerkesztőjét bűnösnek mondotta.

— Az a kedves lapírtásunk azonban most, hogy a Grand Jury egyszerűen, mint alaptalan, kidobta Szabó László panaszát, — értől egy szóval sem tett említést. — De ez a lapírtásunk is folyton az összetartás eszméjét prédikálja.

— Londonban egy esomó nő, a nők választói jogának előharcosai, az angol parlament erkélyéhez lénczolta magát, hogy a szolgák rendezéséért ki ne dobassák őket.

— Londonban egy esomó nő, a nők választói jogának előharcosai, az angol parlament erkélyéhez lénczolta magát, hogy a szolgák rendezéséért ki ne dobassák őket.

— Londonban egy esomó nő, a nők választói jogának előharcosai, az angol parlament erkélyéhez lénczolta magát, hogy a szolgák rendezéséért ki ne dobassák őket.

AMERIKAI DOLGOK.

A HERCZEG HÁZASSÁGA.

A HERCZEG HÁZASSÁGA. Az abruzzói herceg tudvaleg utban van Amerika felé, hogy feleségül vegye Elkins szenátor leányát.

A MEGCSALT LEÁNYA.

A MEGCSALT LEÁNYA. A New York állambeli New Rochelleben Rissam Ida öngyilkosságot követett el.

KÁRTÉRITÉSI PÖR.

KÁRTÉRITÉSI PÖR. Barker Mary asszony 8 esztendő fiaiskáját a kórházba vitte, melynek igazgatója, Dicks Virginia három napra 5 dollárt kért, amit Barkerné nyugta ellenében meg is fizetett.

ERDŐGÉGESEK.

ERDŐGÉGESEK. Emberek és állatok pusztulása. Uticából jelentik, hogy a Bitsel Camp nevű helység az erdőgégés folytán teljesen elpusztult s hogy 45 lakója életük megmentésére az égő erdőn keresztül menekült.

AZ ELNÖK FIA, mint annak idején megírtuk, a Connecticut állambeli Thompsonvilleben a Hartford Carpet Co. gyárában a szortirozó-helyiségben kapott alkalmazást.

A BEVÁNDORLÁS.

A BEVÁNDORLÁS. A július 31-ével lezáródott 12 hónap bevándorlásáról szóló hivatalos statisztika szerint 713.308 bevándorló érkezett az Egyesült Államokba, míg ugyanazon idő alatt 398.721-en hagyták el az országot.

A MIKÁDÓ KÖSZÖNETE.

A MIKÁDÓ KÖSZÖNETE. Az amerikai flottának a japán vizeken való működése alatt Roosevelt Tivadar köszönetét küldte a mikádónak az amerikai fogadtatásáért.

SZÁRAZSÁG.

SZÁRAZSÁG. Illinois állam déli részében 50 napja nem esett eső. Sok helyen kiszáradtak a patakok és a kutak s Alton városból vasuton hozatják az ivóhoz és főzéshez szükséges vizet.

EMBERVADÁSZAT.

EMBERVADÁSZAT. A New York állambeli Monroegan egy Pitney Károly nevű kiszabadult rab erkölcstelen merényletet követett el egy kis iskolásleányon, Smith Carrien, aki még most is ágyban fekvő beteg.

A FUVAROSOK.

A FUVAROSOK. Ellis Islandon a bevándorlási hatóság a fuvarosokkal szerződést kötött azíránt, hogy a bevándorlóknak esomagjait a bevándorlási szigetről darabonként és tekintet nélkül annak nagyságára, 30 centért fog-

ROOSEVELT TERVEL.

ROOSEVELT TERVEL. Az ugandai őserdőben fog vadászni. Habár Roosevelt elnök afrikai vadászatairól néze még nem véglegesítette a tervét, Hartsell afrikai püspök mégis elárult már egyet-mást ama tervek felől.

ALU.

ALU. Londonon keresztül érkezett értesítések szerint Törökország és Bulgária tárgyalásokat folytatnak az anyagiakat illetően.

NEMETEK ELLEN.

NEMETEK ELLEN. A prágai német diákok hagyományos felvonulási ünnepélyét a rendőrség karddal verte szét. A diákok közül 17 súlyosan megsebesült.

WÁLASZTÁSOK SVÁJCBAN.

WÁLASZTÁSOK SVÁJCBAN. A nemzeti tanácsba küldendő képviselők választása most folyik Svájcban. A radikális balpárt erősen hiszi, hogy nagy többséggel győz.

ALFONZÉK VESZÉLYBEN.

ALFONZÉK VESZÉLYBEN. A spanyol király és felesége egymás után kétszer forogtak életveszélyben. Először a barcelonai kikötőben ment neki a királyi yacht egy hajónak oly erővel,

A NAGYVILÁGBÓL.

KIÜRÍTÉS.

KIÜRÍTÉS. Ausztria-Magyarország a novibazári szandzsák kiürítését már megkezdte s pár nap múlva az utolsó csapat is elhagyja a kerületet.

A TRÓNÖRÖKÖS UTJA.

A TRÓNÖRÖKÖS UTJA. A szerb trónörökös, György herceg Belgrádból Szent Pétervárra utazott. Utazása arra adott alkalmat, hogy Szerbiának Oroszország által való támogatásáról írjon a sajtó, míg a belgrádi hírek szerint az utazás célja eljegyzés.

UJ BIBORNOKOK.

UJ BIBORNOKOK. A pápa a konzisztórium rendkívüli gyűlését elhatározta. A gyűlésen három amerikai püspöknek fogja a bibornoki méltóságot adományozni.

CASTRO NEM ENGED.

CASTRO NEM ENGED. Venezuella elnöke a leghatározottabban visszautasította Hollandia ajánlatait, melyek szerint Castronak vissza kellett volna vonni egy kiadott rendeletet.

CASTELLANE GRÓF PÖRÖL.

CASTELLANE GRÓF PÖRÖL. Gould Anna első férje, Boni Castellane gróf pört indított a felesége, jelenleg Sagan hercegné ellen s a bíróság határozatát kéri arra, hogy a most Sagan hercegné gondjaira bízott gyermekei öneki adassanak át.

INDIANA

INDIANA. Államot utazza be most HÓDINKA TIVADAR dr. ur a Bevándorló számára.

JÓ KERESÉT.

JÓ KERESÉT. Tanuljon bábaságot. Oly helyekre küldjük, ahol tanult babákra szükség van. Irjon e címre: BÁBAKÉPZŐ INTÉZET

J. D. Moskowitz

J. D. Moskowitz OHIO ÁLLAM KÖZKEDVELT BANKÁRA ÉS HAJÓUGYVÖNÖKE.

KÉT BANKHÁZ

KÉT BANKHÁZ. KÖZZEGYŐZŐI IRODA. A HAJÓTÁRSASÁGOK TÖRVÉNYES UGYVÖNÖKE.

KAIL G. ÁRPÁD

KAIL G. ÁRPÁD BANK ÉS HAJÓUGYVÖZLETE. Alapított 1890-ben.

INGYEN

INGYEN. senki sem adhat semmit. Mindenki tudja azonban, hogy Herz és Deutsch

Herz és Deutsch

Herz és Deutsch. Készítjük az ó-hazába hazaküldött kúszert, a legpontosabb és legolcsóbban.

UTILEVELEKET

UTILEVELEKET. rövid idő alatt megszerzünk. Utleteket, házakat, farmokat gyorsan eladunk és megveszünk.

HERZ & DEUTSCH

HERZ & DEUTSCH. 179 EAST 3 ST., NEW YORK. [Avenue A és B között.]

MAKRAY ALADAR KÖZZEGYŐZŐ. Mindenféle HAZAI PERES ÜGYEKET, JOGI, KATONAI, TELEKKÖNYVI ÜGYEKET, ADÁSVÉTELI SZERZŐDÉSEKET, VÉDELMELETEKET, MEGHATALMAZÁSOKAT, AMERIKAI UTLEVÉL megszerzését, FORDÍTÁSOKAT stb. gyorsan és pontosan ellátja.

KISS EMIL BANKHÁZ. HAJÓ ÉS VASUTJEGYET VÁSÁROLNI BÁRMELY IRÁNYBA. PÉNZT AZ Ó-HAZÁBA KÜLDEN LEGBIZTOSABB ÉS LEGJOBB.

DEUTSCH TESTVÉREK BANKHÁZ. 319 East Houston st., New York. Törvényes képviselői a legjobb hajóvonalnak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiumén át a Cunard vonalon.

John Bozuffi Bankár és Hajózási Ügynök. 1149 FIRST AVE., NEW YORK. [A 63-ik utca sarkán.]

REPUBLICAN TICKET For President WILLIAM H. TAFT For Vice-President JAMES S. SMITH. For Electors of President and Vice-President CHARLES H. DUELL, JOHN G. WICKSER, LEANDER B. FABER, STEPHEN J. BURROWS, ALMUT REED LATSON, HARMON W. CROPPSEY, SAMUEL S. VOSHELL, CHARLES S. DEVOT, R. BOSS APPLETON, GEORGE S. HUSCH, CHARLES S. ADLER, HERMAN L. SCHRADER, GEORGE J. SEABURY, MARTIN STEINTHAL, FELIX M. WARBURG, HENRY S. JOHNSTON, LEOPOLD STERN, AMBROSE O. NEAL, LOUIS SILVERSTEIN, FRANK K. BOWERS, FRANKLIN Q. BROWN, OTIS H. CUTLER, EUGENE VAN LOAN, ALBA M. IDE, LOUIS I. WALDMAN, HENRY E. HUNTINGTON, GEORGE FREDERICK BOYLE, ASA G. GALLUP, WILLIAM GARY SANGER, JAMES B. WISE, DANIEL M. EDWARDS, CELORA E. MARTIN, ALLEN LOOMIS, PHARCELLUS V. CRITTENDEN, ARTHUR AMORY HOUGHTON, GEORGE W. WHITEHEAD, JOHN D. KAMMAM, WILLIAM F. WENDT, JULIUS LINCOLN, For Governor, CHARLES S. HUGHES, For Lieutenant-Governor, HORACE WHITE, For Secretary of State, SAMUEL S. KOENIG, For Comptroller, CHARLES H. GAUS, For Treasurer, THOMAS B. DUFFIN, For Attorney-General, EDWARD R. O'MALLEY, For State Engineer and Surveyor, FRANK W. WILLIAMS, For Associate Judge of the Court of Appeals, ALBERT HAIGHT.

Hazai Dolgok.

Kossuth Ferenc mint honvéddalhadnagy.

BUDAPEST. A kereskedelmi miniszter a szabadságharc idején tudvaleg 8-9 éves fiúcska volt, mégis — mint ezt a 48-49-iki honvédek országos bizottságának minapi ülésén hitelesen megállapították — a szabadságharc honvédei között mint valóságos hadnagy szerepelt. Bellaágh Inre 48-as honvédtiszt azt indítványozta, hogy Kossuth Ferencet, mint a nagy idők egyik tisztjét, válaszába be a központi választmány tiszteletbeli tagjává. Az indítvány kapcsán Maszák Hugó mint élő tanu bizonyította, hogy Kossuth Ferenc 1849-ben kinevezett vadászhadnagy volt. 49-ben — mondta Maszák Hugó — az Ormai első vadászvezető zászlóját szentelték fel Debreczenben. A zászlóanyja Kossuth Lajosné volt. Délben a Fehér-lóban nagy ebéd volt, amelyre mindnyájan megvöltünk híva és amelyen ott volt a Kossuth-család is. Ebéd közben nagy meglepetést keltett, mikor a kis nyolcéves Kossuth Ferencet felállították az asztalra — vadonatúj vadászhadnagy ruhában volt rajta, a kabátján ott volt a hadnagyi szalag — és csinos kis lelkesítő beszédet intézett a jelenlevőkhöz. A bizottság Kossuthot tiszteletbeli választmányi taggá választotta és egy szűkebb bizottságot jelölt ki, hogy Kossuth Ferenczel érintkezésbe lépjen.

Alfonz király magyar szölobirtokos.

BUDAPEST. Alfonz spanyol király itt tartózkodása alatt történt, hogy az első szűk családi körben megtartott udvari ebéd, tizes tokaji bort szolgálták fel. A kitűnő bor, mely a király tokaj-hegyaljai szölobirtokos, nagyon ízlett a spanyolok fiatal uralkodójának. Melegen érdeklődött a bor termőhelye iránt, mire királyunk kijelentette, hogy ebben az országban terem a nagyszerű ital Tokajban, a saját birtokán. A spanyol király megjegyezte, hogy ez a bor még a leghíresebb spanyol borokon is túlszárnyal, úgy megkedvelte, hogy egész itt tartózkodása alatt más italt nem is kívánt, csak tokaji bort. Viktória királynénak feltűnt, hogy mitől olyan piros az ő királyi férjének az arca. Alfonz király mosolyogva figyelmeztette feleségét a tokaji borra s biztatta, igyék csak belőle, majd megtudja, mi festette pirosra az arcát. Alfonz király később az iránt érdeklődött, hogy ő maga is szerethet-e olyan szölobirtokot, ahol ez a bor terem. Királyunk közölte vele, hogy talán még az ő szölobirtokoságában is vásárolhat szölobirtokot.

— Hát mit csinálnánk vele — így szólt közbe a spanyol királyné — a szölobirtokot nem vihetjük magunkkal!

— Azt nem, — felelte Alfonz király, — de a termést, az ilyen pompás bort, annál inkább.

És másnap már a spanyol király megbízottja a földművelésügyi miniszterium egyik tisztviselője társaságában a Tokaj-hegyaljára utazott, hogy Alfonz király számára szölobirtokot vásároljanak. A tárgyalások most folynak s addig is, míg a fiatal király a maga természetéből íhat, — kóstolól egész kósár tokaji bort vitt magával agg királyunk budavári pinczejéből.

Kirabolták a detektiv nővérét.

BUDAPEST. Minap délután Miskolcra Budapestre jött Bus Ferenc fővárosi detektiv nővére, Bus Teréz. A keleti pályaudvaron érkezett meg, beszélt egy egyfogatú bérkocsiba és a főkapitányságra akart hajtatni, ahol a kapitányra már várt. A kocsis elindult, azonban nem hajtott a főkapitányságra, hanem kivitte a leányt a Külső Kerepesi-úton, befordult vele a Hajesár-útra és a dűlő-utakon, amelyek estefelé már teljesen kihaltak, megállott vele. A bokrok közül előugrott egy munkáskülső ember, a kocsis is leugrott a bakról. Bus Teréz megköszöntötte és elrabolták a hatszáz koronáját, meg a podgyászát. Otthagyták az országúton, a két támadó ujra felült a bérkocsira és elhajtottak. Jó félóra múlva arra ment egy honvéd közlegény, az szabaddította meg a leányt a kötelékeitől és bekísérte Budapestre, a főkapitányságra, ahol Bus Teréz nyomban megtette a feljelentést a rablómerénylők ellen. Eddig még nem nyomozták ki sem a bérkocsist, sem a társait.

Az ilyen dolgok gyönyörű színen tüntetik fel Budapest közbiztonságát ország-világ előtt. Itt kellene a rendőrségnek valamit tennie, nem pedig arra felelősen összes erejét, hogy szoczialista felbujtókat hajszol.

Téves diagnózis áldozatai.

ARAD. Valóságos rémregénybe illő módon pusztult el a napokban egy tanító családjának négy tagja. Négy nap alatt négyen haltak meg a soktagú családból: a családfentartó apa és három gyermek s a többi is halálos beteg fekszik. Az Aradon elterjedt hírek szerint a szerencsétlen család tragédiáját az orvosok tévedése okozta, a kik állítólag téves diagnózist állapítottak meg. A szerencsétlen család feje Martzy Ágoston nyugalmazott tanító. Az öreg Martzyval együtt lakott hét gyermeke is, akik közül három már önálló ember. A családfő egy héttel ezelőtt megbetegedett. Az orvosok, akiket a beteghez hívtak, tüdőgyuladást konstataáltak. Kétnapi szenvedés után az öreg ember meghalt. A temetésre hazajött az öregnek Nagykanizsán lakó Ernő fia, aki ott katolikus káplán. Mikorra ez megjött, már megbetegedett a 13 esztendő Ella is, ugyanolyan tünetek között, mint az apja. A temetés után Ernő hazautazott s egy nap múlva távirat jött Aradra, hogy Kanizsán tifusz következtében meghalt. Ugyanakkor halt meg itthon Ella is. Alig telt el a leány, máris súlyosan megbetegedett testvére, János, aki mostanában nyert tanítói oklevelet. Mint-hogy még három kisebb testvére is megbetegedett, Jánost bevitték a kórházba, ahol ő is meghalt. Nagykanizsára utazott, hogy bátyja temetésén jelen legyen, Martzy Béla aradi vagongyári tisztviselő. Amikor a barátaitól elköszönt, könyes szemmel mondta:

— Azt hiszem, szegény János ösen meghal, mire hazajövök.

Alig utazott el, János csakugyan meghalt. A megható tragédiáról táviratban értesítették Bélát és az anyja arra kérte, ne jöjjön haza pár napig, mert hátha ő is megkapja a betegséget. Az utóbb megbetegedettek ugyanis tifuszt konstataáltak az orvosok s még három gyermek is abban fekszik. Most az anyán és Bélán kívül a familia összes tagjai betegek. A környékbeli lakosság most szánalommal tárgyalja az ügyet és az orvosokat okolják a katasztrófáért, mert nem ismerték fel a bajt. A lakosság különben attól fél, hogy többen is megkapják a pusztító veszedelmet, mert azt hiszik, hogy a vizet ott megfertőzték.

Rablás a vonaton.

ARAD. Schweicher bécsi gyárost minap este hét órakor, mikor a Tóvis felé induló gyorsvonat perronján állott, két ember megtámadta. A kabátját feltépték és belső zsebéből 1900 koronát elraboltak. A vonat megállott és az elcsúszó utasoknak sikerült az egyik rablót elfogni. Ez egy Zeldi Zakariás nevű bukovinai születésű kereskedő. A másik rabló eltűnt.

Meglincselt parasztleány.

CSALÁNOS. Bihar megye. A községben borzalmas módon vett elégtételt a nép egy duhaj legényen, aki koresmáiban verekedés közben leszúrta az ellenfelet. Erdélyi Péter fiatal gazda a koresmában összehozott ifjabb Szabó Sándor legényvel, aki kést rántott, de a koresmában elfogták a társait. Azonban mikor Erdélyi Péter hazafelé indult, Szabó utána osont és orozva elébe ugrott s kést kétszer a mellébe vágta. Erdélyi Péter haldokolva rogyott össze. A koresmából erre kitudult a nép és fellármázták a falut.

— Fogjátok meg a gyilkost!

Az ittas legények botokkal és foksokkal támadtak rá a menekülő emberre, akit azután felholtra vertek. A két haldokló embert beszállították a bihar megyei kórházba.

Gyilkos huszárok.

CSEPE. Komárom megye. Megdöbent és felháborított katonai vérengzés történt körülbelül tíz nap előtt a községben, melyet a vizsgálatot vezető katonai hatóságnak sikerült eddig titokban tartani. A községben levő katonai mentelepre ugyanis nemrég Komáromból egy őrmestert és több méneskatonát vezényeltek ki. Három huszárnak, névszerint Friedrich Jánosnak, Simon Lászlónak és Molnár Ferencnek most telt le a szolgálati ideje s október negyedikén kellett volna levetniük a munda. Az utolsó estén parancs érkezett Komáromból az őrmesterhez, hogy a kiszabaduló közlegényeket két-két napra tartsa vissza. Az őrmester ezt tudtára adta a legényeknek, akik elkeseredésükben alaposan leítették magukat, éjszaka kiszöktek a laktanyából és betértek a csepői nagykoresmába.

A három részeg huszár „embervér kell nekem” kiáltással rontott be a koresmába és Kovács Mihály gazdát, aki csitítani akarta őket, agyba-főbe verték. A megvadult katonák erre lóra kaptak és kivágtattak az országut-

ra. Gerencsér Ferenc éjjeli őr rájuk szölt, mire Friedrich János szó nélkül karddal fejbévágta a hatvanéves öreg embert. Az ütés oly erős volt, hogy Gerencsér nyomban összeesett és meghalt. A katonák erre leugrottak lovaikról és a földön fekvő holttestre rontottak. Össze-vissza kaszabolták, a fejét, mellkasát a felismerhetlenségig széjjeltaposták a csizmájuk sarkával.

A közelben állott Takács Ferenc ötvenéves törődött ember, aki megkövülve nézte a rettenetes jelenetet. Mikor a katonák végeztek a boldogtalan Gerencsérrel, Takács sirva, kezeit tördelve nyöszörgött feléjük:

— Az Istenért, katona urak, mit tettek? Hiszen nem bántotta magukat az a szegény ember!...

Az embervértől megvadult huszárok haragja ekkor a szerencsétlen Takács felé fordult. Éktelen kiáltással támadtak rá. Takács futni kezdett, de utólerették. A három huszárkard egy szempillantás alatt végzett vele. Az öreg ember nyomban meghalt. Otthagyták az országúton. Lóra kaptak és tovább száguldoztak.

Az országúton az emberbőrbe bujt fenevadak még Farkas József és Kis János parasztemberekkel találkoztak és ezeket is súlyosan megsebeztek. Erre már meg is elégtelték a vérengzést, hazamentek és lefeküdtek.

Másnap reggel a gyilkos katonák még javában aludtak, amikor megjelent a méntelepen a nagyigimándi járási csendőr-őrmester, Bocskor János, három csendőrrel. A strázsamester ugyancsak ámult-bámult, amikor az éjszakai szörnyüségéről értesült. Friedrich, Simont és Molnár nyomban megvasázták a csendőrök és bekísérték a kiseri katonai parancsnoksághoz. A komáromi hadbírószék azonnal kiszállt Csepére, megkezdte a kihallgatást és ettől kezdve a polgári hatóság nem folyt bele többé a vizsgálatba, az egész véres bűnyüget a katonai hatóság vette át.

Egy válópör rejtelméből.

ÉRSEKÚJVÁR. Ez a mi ézigányzenés állomás, csendes, kis városunk most egy furcsa és különös válópör szenzációjával van tele. Duschek Oszkár érsekújvári gyógyszerész egyáltalában nem gyógyszer, hanem apróhirdetés utján ismerkedett meg a feleségével. A felesége morva leány volt, de mint asszony egyáltalában nem volt morva. Senkihez sem volt morva. És a férje hamarosan válóperet indított a feleség ellen, a nyitrai törvényszéken. A feleség pedig nőtartásért perelte be a férjét.

A nyitrai királyi törvényszék felebezési tanácsa el is marasztalta a férjet, Duschek Oszkár 240 korona havi tartásdíjban. Még csak nem is sokalta. Pedig, akik értenek a dologhoz, azok nagyon soknak tartották a tartásdíj magas összegét. Később Duschek is megsokalta a dolgot, különösen, amikor értesült arról, ami a városban szájról-szájra járt, hogy külvilágon élő felesége jó, igen jó viszonyban van az ügyben ítélkezett tanács elnökével, Palásti Vilmos törvényszéki bíróval.

Az igazságszolgáltatási botrány itt kezdődik: Duschek Oszkár aggódott, hogy válóperét is Palástinak osztják ki; jelentkezett a törvényszéki elnöknel és elpanaszolta neki, hogy mit halott a bíróról és feleségéről, kérte az elnököt, hogy válóperében ne adjon szerepet a hírbehozott bírónak. Hogy mi lett az eredmény? Az eredmény az lett, hogy előbb Palásti Vilmos törvényszéki bíró, több pedig az elvált felesége rágalmozási pört indítottak ellene. Október tizedikén volt ennek az ügynek a tárgyalása. Duschek védője, dr. Nagy Uzor mindkét ügyben bíróküldési kérelmet terjesztett elő. Az ügy most a Kuriahoz került.

Az új bor.

GYŐR. Ménfőgyőrmezei községben újbor mellett összevessztek a falubeliek. Csakhamar véres verekedés támadt; Sklanitz Vendelt, egy fiatal legényt agyonszúrtak a haragosai s a legény meghalt. A csendőrség kutatót a gyilkosok után.

Protestáns szervezkedés.

GYŐR. A két protestáns egyház híveiből lakult nagy bizottság mult vasárnap délután tartott ülésben határozatlanlag kimondta a Protestáns Kör létesítését, elfogadta annak működési tervét és alapszabályait. A nagyarányú, vallási, nevelési, irodalmi, művészeti, közgazdasági és jótékony-ságot felőelő egyesület nemsokára megtartja alakuló közgyűlését, melyre ezer meghívót bocsátott ki a szervezőbizottság. Ezen egyesületből óhajtnak a dunántúli protestánsok megalakítani

később a dunántúli protestáns szövetséget. A győri protestánsok nagy lelkesedéssel fogadták az egyesülés eszméjét.

Sikkasztó körjegyző.

KAJÁTA. Sáros megye. Sárosvy Elek körjegyző tekintélyes összeget kitévő hivatali pénzek elikkasztása után megszökött. Utját Amerika felé vette. A sikkasztó ellen elfogatási parancsot bocsátott ki a vizsgálóbíró, vagyonára pedig elrendelte a bűnyügi zárlatot.

Gyermekek katasztrófája.

NAGYVÁRAD. A városban borzasztó szerencsétlenség történt, melynek két gyermek lett az áldozata. Andrássy Bálint vasuti fűtő két gyermeke a pályaudvar körül játszadozott. Játás közben egy dinamitpatron került a kezükbe, amely felrobbant és mind a két gyermeket borzalmasan megszezárgatta. A vizsgálatot megindították, hogy miképpen került a dinamit a gyermekek kezébe.

Betörő katonák.

RUTKA. Lucski és Kelemenfalujátékán az utóbbi időben papircaden voltak a betörések és majd magánlakásokat, majd pedig raktárakat feszítettek fel. A csendőrség széleskörű nyomozást indított és a tettest sikerült egy cigány származású szökött katonára személyében elfogni, ki az erdősekben bujkált és éjjelenként jött elő, hogy bünye mesterségét folytassa. A csendőrség letartóztatta és átadta a rózsahegy ügyészségnek.

Pusztul a Rábaköz.

SOPRON. Ugy látszik, a Rábaközt sújtja a végzet keze, amidőn e pár nap alatt annyi tüzeset fordult elő. Minap Czirákon, majd Csapodon volt nagy tűz. Most meg Páliban volt óriási tüzezés, mely 22-25 lakóházat, melléképületeket, takarmányt, szalmát, gazdasági eszközöket, gabonaműveket el-

hamvasztott.

Ugyancsak a minap éjjel 11 órakor Beledben is megszökött a tüzet jelző naranccongások. Itt csak 3 lakóház égett el, de sok volt a melléképület s amint égettünk, a kár itt szintén nagy. Szerencsére itt elég víz volt, ami az oltást lehetővé tette. A tűz fénye messze eltáncolt s rövid idő alatt sok község tűzoltósága nagy erővel igyekezett, hogy a tüzet elfojtsák, ami nehéz munka után sikerült is. Keletkezésének okát nem tudják.

Bíró és ügyvéd afférje.

SZABADKA. Minap délelőtt véres kardpárbajt vívott Szabadkán dr. Weisz Aladár törvényszéki bíró és dr. Billitz Hugó ügyvéd. A szomorú kiemelésű párbajt előző este a szabadkai korzón egy elfőzött meg. A bíró két barátjával sétált az utcán, mikor hirtelen odaugrott Billitz dr. és irtózatossal erővel arculvágta. Mire Weisz dr. magához tért, az ügyvéd már eltűnt. Az inzulturnak párbaj lett a folytatása, melyet másnap délelőtt vívtak meg a felek és a harcban Weisz dr. mellén, kezén, arczán súlyosan megsebesült, úgy hogy egyik ujját nyomban amputálni kellett. A szenzációs affér okáról kétféle verzió kering a városban. Egyik szerint Weisz Aladár bíró kijelentette, hogy az ügyvéd szép, fiatal feleségének öngyilkossága — az asszony tavasszal Palics-fürdőn felakasztotta magát — a férj lelkiismeretét terhelte. Más hír szerint a férj felesége hagyatékában megtalálta Weisz dr. levelét, melyből az derült ki, hogy a bíró szintén udvarolt az asszonynak.

Lemészárolta unokáit.

SZÁSZRÉGEN. Gross János bátyosi földmives kiment nejével a buzafölde és otthon hagyott három kis leánykáját felügyeletét nagyanjukra, Götfert Zsuzsannára bízta. A szülők távozása

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB

HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZK ÜLDÉSRE

SCHWABACH és FIA

KÉT MAGYAR BANKHÁZA

1225 FIRST AVENUE, NEW YORK 1431 FIRST AVENUE, a 61-ik utca sarkán. a 74-ik utca közelében.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

PÉNZUTALVÁNYOK, HITELETELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK

15 WILLIAM STREET = = NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RÓTH PÉTER Mgr.

NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, A KILENCZEDIK UTCZA SARKÁN.

Kitűnő ételek és italok. Kitűnő ételek és italok.

A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE. SZOMBAT ÉS VASARNAP ESTE ELSŐRANGU CZIGANYZENE.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

TIZEZER DOLLÁR KÉSPÉNZT OSZTUNK KI.

A mi dohányunkból CSAK TIZ CENT egy csomag és NEM HUSZ CENT és MINDEN tízeentes csomaghoz adunk egy ticketet. Mi készpénzt adunk MINDENKINEK, aki a mi ticketjelenket gyűjti, nem pedig CSAK azoknak, akik a LEGTÖBBET GYŰJTIK, és pedig: OT DOLLAR KÉSPÉNZT 250 TICKETÉRT. TIZ DOLLAR KÉSPÉNZT 500 TICKETÉRT. TIZENÖT Doll. KÉSPÉNZT 750 TICKETÉRT. HUSZ DOLLAR KÉSPÉNZT 1000 TICKETÉRT.

A mi dohányunk elsőrendű, tiszta minőségű. Magyarországból Importált friss mag után mi magunk tereljük.

ALEXIS PERÉNYI

TOBACCO COMPANY

P. O. Box 1539 4551 Second Ave.,

PITTSBURG, PA.

TIZEZER DOLLÁR KÉSPÉNZT OSZTUNK KI.

SZOMORU NAPOK. REGÉNY. Írta: Jókai Mór.

[Huszonyvolezadék folytatás.] Midőn a felnyitott redőnyü ablak elé...

„Óreg Hétfalusy, itt vagy-e? Ifju Széphalmi, itt vagy-e?”

„E kérdésre nem válaszolt senki. — Hiába magatokat eltagadnotok!

„Takarodjál! — hangzott most egyszerre egy rekedt szózat az ablakból...

„Takarodjál! — kiáltá a néber daczosan. — Hát nem saját földemen állok-e itt? Hát ez a házszöglet...

„Könnyen tied lehet örökre, nyomorult. — szólt egy másik hang, az ifjabb földesuré.

„S egy puská csővé villant elő a redőnyök közül; a hóhérré észrevehető, hogy az egészen szívének van irányozva.

„Hirtelen odarántotta magához a leánykát. — Czelozhatsz, Széphalmi. Azért hoztam világot is magammal, hogy lásd, hová czelozsz.

„Ide nézz. Ugy-e, szép gyermek? Ugy-e két szemek, s vékony ajkak hasonlítanak valakihez, akit valaha szerettél? Ugy-e, ezt a karesu, szelid tekintést kár volna czeléblátnak venni ostoba golyók számára?”

„A kifeszített eső lassankint aláhangyaltott. — Mit gondolsz, Széphalmi, — folytató a néber, pokoli kárörömmel arczán — hogy jutott a hóhér neje egy ilyen szende angyalokhoz: aki ugy hasonlít hozzá, mint az angyal az ördöghez.

„Asszony! — sziszegé onnan belülről valaki. Azt sem lehetne tudni, melyik volt? az örege, vagy az ifju? Zudárné közelebb lépett, egészen az ablak alá.

„Akarjátok, hogy lassabban beszéljék? Megtehetem. Látjátok, már egészen közel állok, a puskaesővel el lehet érni testemet. De ti nem fogtok énhözám nyulni; most én vagyok a vesztegető.

„Azzal odatért a leányka gyöngye vállára izmos, nagy, széles tenyerét. — Ez a gyermek most nyolcz esztendő. Mikor ez a gyermek született, apja megátkozta őt; és anyja kidobta és dajkájára rábízta a nőstényfarkasra, hogy gyilkolja meg, vagy nevelje kölykének: ami mindegy. — Bolond mese; a vén ordas elvette a poronytot és maga nevelte fel: a vén hóhér nevelt ártatlan leánykát és védte azt az erdők minden fenevadaitól. Értethető-e az a mese?”

„Valami tompa nyögés válaszolt rá vissza. — A ti házatokba pedig beköszöntött a villám, meglátogatta azt a veszedelm, hogy párvál volt benne a halott és ki nem fogyott belőle a siralom. Nem átok volt-e az, ami rajtatok fogott?”

„Átok fogott a házatokon! Mikor bezártatok magatokat után az ajtót, akkor ugy sirtatok, hogy az a koldus, aki a kapun kívül hálálkodik, nem cserélt volna veletek.

„Az ablakból nem jött semmi válasz. A pokoli néber daczos alakját fényesen világítá meg a fákyla, mit a gyermek tartott kezében. Ugy látszott, mintha köröskörül ő vetné az árnyékot az éjszakára, — a legfeketebb árnyékot.

„Egész odalépett már az ablakhoz, ugy hogy besugdoshatott rajta. — Nagy urak, büszke urak. Rakjátok le azt a fegyvert kezeitekből, mert az meg nem vól titeket többé. Valami rossznak kell történni ezen az éjszakán, mert én ingyen nem jöttem ide.

„Azzal kivonta keblén átkötött kendője alól azt a fényesre köszörült kést, a

minek az élet oly gondosan próbálgatá az élébb. — Látjátok a kulcsot? Ez a kulcs a ti szívetekhez, ez a kulcs a ti palotátok ajtajához. Ez a kés lemetszi a ti büszkeségeteket és megaláz benneteket én hozzám le a porba. Engem agyonlöhettek itt. Az nem nagy mesterség. De abban a pillanatban, ahogy én eleston, ott áll anyám a hátam mögött, a vén boszorka és tele torokkal fogja kiáltani a bőszült nép közé, hogy ez a leány amott, kinek a gyermeke? És akkor tudjátok-e, hogy kinek a szívében áll meg az a kés legelőszőr?

„Mintha valami fájdalmas nyögés hangzott volna a sötét ablakból alá, hasonlatos azokhoz, amiket az elhagyott, elpusztult várkastélyok tesznek, ahol nyög és sóhaj az egész ház és senki sem tudja, honnan jön az?”

„A néber halk beszéde alatt a néptömeg bátrabbjaj lassankint beszállingóztak az udvarra, látták, hogy a nő nem fél, ez nekik is bátorságot adott, néhányan a ház küszöbe mellé mertek vonulni, onnan hallgatóztak, mit beszél az asszony olyan suttogva. Ki tudna abból érteni valamit?”

„Zudárné odafente a palotaablak kötalajához a kést. — Három pillanatig van idő gondolkodni, — szólt most fennhangon. — Ha ti azt mondjátok: legyen vér! lesz vér.

„Azzal visszafordult, s ismét a gyermekhez lépett. Ott állt az a palota küszöbe előtt, ártatlan halvány arczán a vértanuk égi nyugalomával; az egész rémjelenet őt nem látszott rettegteni. Egészen elfogalta az a gondolat, hogy neki itt meg kell halni.

„Térdepelj le! — szólt hozzá a néber hidegen. A gyermek szót fogadott, letérdelt. Oda a kastély legalsó lépcsőjére.

„Imádkozzál. A gyermek áhitattal emelé szemeit az égbe s piczi kezeivel az égő fákylát maga elé tartva, elkezdé az ájtatos zsolozsmát énekelni:

„Szeretem és áldom az én Istent, Mert meghallgatá az én kérésemet. Könyörgésemre hajta kegyes szívet, Melyért imádom őt mindörökké...

„Sokaknak ugy tetszett, mintha az alatt, míg a gyermek reszketeg hangja a méla dallamokat elzengé, a távolból, tán a tömeg között, vagy valami rejtekben egy férfihang kísérné azt halkán, odább nyujtva a versek véghangjait, mint a templomban szokták.

„Ki lehet az? Senki sem tudta megmondani, honnan jön ez az ének? Zudárné testén valami hideg borzongás futott végig. Ez a hóhér hangja volt!

„Eh, örült képzelet. A tűz közepéből csak nem jönnek sértetlenül elő az emberek, mint Nabukodnázár zsidó férfiai. Megkeményíté szívet. Odalépett az ajtóhoz, s öklével megdöngötte azt.

„Csak három pillanat van gondolkodásra, vén ellenség, ifju ellenség. Nyiss ajtót és jöjj el!”

„A népség esendesen várta, hogy mi fog történni? Miért nem lönek azok onnan a biztos, erős helyről?”

„Micsoda hatalma van ennek a nébernek fölöttük? igazán tud-e ez rontani a bezárt ajtókon keresztül, ránézéssel, ráolvasással? „Egy, kettő, három!” Még semmi nesz.

„Ekkor a néber dölyfös tekintettel fordult a néphez s átható szóval kiálta hozzájuk: — Ha ők nem szólnak, majd szólok én! Atyámfiai, földieim. Ezek az urak itt a mi vesztünkre esküdtek. Ők ki akarják irtani a mi fajunkat, hát mi miért irtalmazzunk nekik? Most nem mi vagyunk az ő hatalmukban, hanem ők vannak a miénkben! Az ő tulajdon bűnük az én kezeimbe adta őket. Tudjátok meg, és tudja meg az egész világ, hogy a büszke nagy ur itten, az a Széphalmi ur, egykor kiveté elsőszülött gyermekét. Ki a mezőre, ki a fenevadknak, kiveté, mert félt a gyalázattól, hahaha! Tette ezt szegény ember valaha? A szegény ember megtalálta a gyermeket, a szegény ember nem ölte azt el, ahogy rá volt bízva, a szegény ember fölnevelte azt saját gyermeke gyanánt. És ime, most a hatalmas urak mérget hintenek a szegény ember ivókútjába, hogy vesszen el tőle minden ivadékaival együtt.

„A népség növekedő áhitattal hallgatá e vészes szavakat.

Zudárné figyelmét nem kerülé ki, hogy a kastély vasajtájába belülről kulcsot dugtak s azt halkán elfordíták abban.

„Most még hangosabban beszélt. — Itt térdepel előttetek a hóhér-asszony leánya. Ki szülte ezt, ki adta neki? Nagyságos urj kisasszony, aki nem más, mint Hétfalusy Benjámin leánya, akit az Isten haragja ütött meg, testvérnyilkos gyermekével együtt. Én neveltem és ápoltam a gyermeket, s mi volt a köszönet érte? Az, hogy most meg akarnak ölni mindnyájunkat e nagy urak, megmérgezik ételünket, italunkat; hogy eltemessék gyalázatos titkaikat. Ime, én kibeszélem azokat; tudja meg minden ember. Ez a leány Hétfalusy unokája. Ez a leány a mi hatalmunkban van, ha valakinek közönlünk egy hajszálát meggörbítik a nagyságos urak, én e gyermek szívébe kést ütök!”

„A gyülevész kába zugása hangzott fel ez ádáz szavakra, mik gonosz részeges mámorát terjesztették el a szíveikben.

„Zudárné figyelmesen hallgatá, mint fordul másodsor is a kulcs a zárban. El volt készülve arra, ami következni fog.

„A gyermek háta mögé lépett, annak szép hosszu szőke haját, balkezeire csavargatva, s jobbájába göresösen szorítva a kés markolatát.

„Jöhet, aki akar. „Istenem, én Istenem!” — kiáltá csengő hangon Elizke.

„E pillanatban feltártul a vasajtó, s két szárnya kétfelé csapódott. A feltártul ajtóban egy rém állt. Rémnék kell őt neveznünk, mert nem ha sonlított semmihez, ami emberi.

„Halvány arcz, minő a sírban fekvőké, fehér, zilált haj homlokán, szemei előtt, vértől aláfutott szemek. Fehér éji öltönyére hosszu köpeny volt borítva, mely mint denevér-szárny röpködött körülé.

„Az öreg Hétfalusy volt az. Mindkét kezében egy töltött pisztolyt fogott; azokat maga elé tartá, s amint az ajtót felrugta maga előtt, rekedt hangon mondá ostromlóhalom:

„Kijötttem; de ha valamelyitek ráteszi kezét a leányra, előbb azt lövöm agyon, azután a leányt.

„Kár volt megjájdni a fenyegetéstől: hiszen kezei ugy reszkettek, és szemei alig látták már, ami előttük van. Senki nem jött utána. Ő egyedül lépett ki az ajtón.

„A bórharang mégis megjájd, hogy fenyegetéseit teljesíteni fogja, odaveté magát az őz ember lábához és átkarolva annak terdeit, könyörgött hozzá: — Oh, uram, én kedves uram, ne lödjön, az Isten szerelméért. Tegye le a pisztolyokat, bizony senki sem fogja bántani.

„Esküdjetek meg, hogy nem bántjátok azt a gyermeket, — hörgé Hétfalusy. — Tegye le a fegyvereket! — hangzott a lázadó tömegéből.

„Akkor leteszem. Esküdjetek meg, hogy nem fogjátok bántani semmivel. — Jól van, megesküszünk! — kiáltának néhányan odahátul.

„Ez a néber esküdjék meg arra. Ez maga, — szólt Hétfalusy reszkető kezével Zudárnéra mutatva. — Nem iszonyodott senkitől annyira, mint ő tőle.

„A néber msolyogva forgatá a kést kezei között. Ravaszul lesüté szemeit s féldalt tekintve az örege, válaszolt: — Mire esküdjem hát? — Az Isten nevére; az élő Istenére! — Azt tudom. Nem az ördög nevére. De hogy mi felől! mit fogadjak, mit ne fogadjak.

„Hogy e gyermeket, legyen az bárkié, akár az, akinek állítod, akár nem; sem te magad, sem czinkosaid közül senki bántani nem fogja.

„Egyebet ne fogadjak? — kérde a nő halkán.

— Semmit. — Például, hogy a te ősz hajszálaidból egy se görbüljön meg? — Viseljen rájuk gondot a Mindenható. Magamra semmi gondom.

[Folytatása következik.]

A NAP. Magyar utazási évkönyv, Magyarország legújabb és legteljesebb utazási évkönyve. Feltöltés szerkesztője: Braun Bárdor.

James J. Bowden. BUTOR, SZÖNYEG ÉS HAZTARTÁSI CZIKKEK NAGY ARUHAZA. 547 BROAD ST., TRENTON, N. J.

ELSŐ NEMZETI BANK [FIRST NATIONAL BANK] LEECHBURG, PA. Összes tőke: \$450.000.00.

FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA. BESZÉLUNK MAGYARUL. Összes tőke \$450.000.00.

THE 'STATE BANK' AZ ALLAM BANKJA. 378 Grand Street, New York City.

RIZSAK JANOS. passalci pénzküldő budapesti irodája IV., Sütő-utca 6. szám alatt van.

THE YOUGH NATIONAL BANK of CONNELLSVILLE, Pa. Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékos fizet.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM. KNAUTH, NACHOD és KOHNE, 15 William Street, New York. KISS EMIL, 104 Second Ave., New York.

PENNSYLVANIA ÁLLAM. B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra.

OHIO ÁLLAM. PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, O. Államilag engedélyezett hajóügy, pénzküldés és közjegyzői iroda.

WISCONSIN ÁLLAM. MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kenosha.

NEW JERSEY ÁLLAM. RIZSAK JANOS, 128 Second Street, Passaic.

ELSŐ NEMZETI BANK FIRST NATIONAL BANK MINERSVILLE, PA.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ. MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE 127-2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J.

ELSŐ NEMZETI BANK FIRST NATIONAL BANK MINERSVILLE, PA. Alapítva 1864-ben. Schuykill County legöregebb nemzeti bankja.

